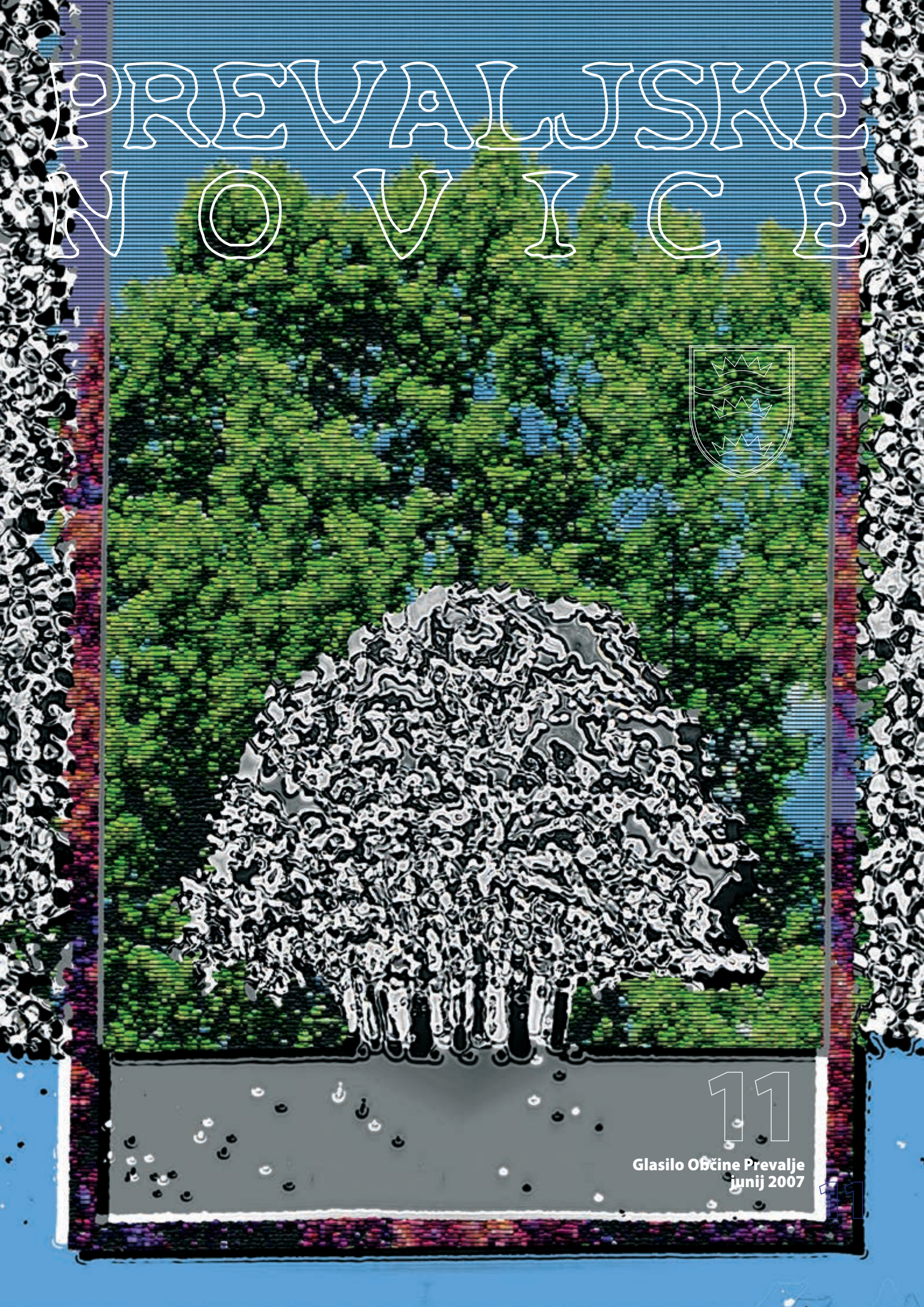
PREVALJSKE NOVICE

11

Glasilo Občine Prevalje
junij 2007

Županov uvodnik

Podeljene so nagrade Občine Prevalje 2006, izbrali smo športnike leta 2006. S tem izreka Občina Prevalje družbeno priznanje in zahvalo občanom, ki kreativno ustvarjajo v društvenem in družbenem življenju v svojem okolju. Priznanja so spodbuda za uresničevanje napredka, večanje ugleda in uveljavljanja naše občine v širšem prostoru. Iskrene čestitke vsem nagrajencem in športnikom občine Prevalje za leto 2006.

Spoštovani občani, izvajamo in načrtujemo nove projekte, v osnovnih obrisih pa bom predstavil najaktualnejša. Dva razvojna projekta države Slovenije sta v tem obdobju najpomembnejša in v tem trenutku sta tudi najbolj aktualna med ljudmi in seveda v medijih: ***projekt tretje razvojne osi*** *in* ***projekt regionalizacije Slovenije****. Pri obeh projektih smo predvsem Korošci pomemben akter - predvsem zaradi tega, ker sta oba projekta osnova za hitrejši in enakomernejši razvoj koroške regije. Temeljni namen ustanovitve pokrajin v Sloveniji je decentralizacija oblastnih funkcij in prenos upravljanja pomembnega dela javnih zadev ter javno finančnih sredstev z države na pokrajinsko raven. Pristojnosti, ki se z države prenašajo na pokrajino, so javne zadeve regionalnega pomena, ki se nanašajo predvsem na skladen razvoj celotnega območja pokrajine - načrtovanje prostorskih ureditev pokrajinskega pomena, stanovanjska politika, upravljanje z vodami, razvoj prometa, javne ceste regionalnega pomena, razvoj gospodarstva, podjetništva in turizma, razvoj visokega šolstva in znanosti, razvoj šolstva in športa, višjega in srednjega šolstva, razvoj kulturnih dejavnosti, javne bolnišnice … Prav zaradi vsebine in nalog regije je izjemno pomembno, da je Svet županov koroške regije že davno sprejel strategijo enakomernega razvoja znotraj regije in s tem vsaj formalno preprečil možnost še ene centralizacije in to na ravni regije. Kljub temu pa se moramo zavedati, da bo bodoči policentrični razvoj odvisen od nas samih!*

Tretja razvojna os *je gotovo eden najbolj pomembnih in ambicioznih projektov naše države. Je strukturni projekt, ki med sabo povezuje središča in območja od meje na Holmcu do meje s Hrvaško v Beli krajini, povezuje vsaj šest regij in tri države - povezuje razvojne potenciale regij in jih s tem navezuje na območje pan-evropskih povezav. Za Koroško je projekt tretje razvojne osi in izgradnja hitre ceste, ki je osrednji in najpomembnejši del projekta, v tem času najpomembnejši, saj je njegov namen povečati konkurenčnost vseh območij ob 3. razvojni osi. Tretja razvojna os prispeva v svoji celovitosti k ekonomski, socialni in teritorialni koheziji ter k bolj uravnoteženemu razvoju celotnega slovenskega prostora. Je dolgoročna vizija gospodarstva, prometa in turizma. To pa zahteva skupno in usklajeno vizijo gospodarstva, prometa, turizma, poselitve in okolja. Pri tem projekt upošteva tudi človeške vire in vse ostale dejavnike, ki soustvarjajo razvoj nekega področja. Prav zato je pripravljen celovit projekt 3. r. o., ki podpira notranje razvojne vire v regiji, ugodno okolje za podjetništvo in bivanje, ter odpira nova kulturna obzorja.*

Najtežji del tega projekta je gotovo umestitev hitre ceste v prostor. Strokovne institucije pripravljajo različne variante tras, ki bi bile najmanj moteče za ljudi in okolje in najbolj razvojno naravnane. Hkrati bo podpirala razvoj policentričnega omrežja mest in naselij, skladen razvoj območij s skupnimi prostorskimi značilnostmi, prednost pa bodo imele gospodarsko, socialno, okoljsko in prostorsko najbolj smotrne in učinkovite oblike prometa ter poteki koridorjev in tras.

Do konca avgusta bodo pripravljalci pripravili variante tras hitre ceste, ki bodo primerni za javno razpravo. Strokovne službe Občine Prevalje ves čas spremljajo načrtovanje tras in sproti opozarjajo tako ministrstvo za okolje in prostor, ministrstvo za promet, DARS, kot tudi projektante. Tako lahko že sedaj rečemo, da je severna varianta v tej obliki - nad železnico, za nas popolnoma nesprejemljiva. Zahtevali smo traso za Brinjevo goro oz. tunel pod njo. Južna varianta je za nas bolj sprejemljiva in to pod pogojem, da poteka v območju Glavarstva, Barbare in naselja Pri Brančurniku bistveno bolj južno, da bo za obstoječa naselja čim manj moteča.

Spoštovani občani občine Prevalje, čestitam ob dnevu državnosti Republike Slovenije, čestitam ob občinskem prazniku Občine Prevalje, 26. juniju, želim Vam lepe počitnice.

Župan
Dr. Matic Tasič,

NAGRAJENCI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2006

Na osnovi 35. člena Zakona o lokalni samoupravi in 17. člena Statuta Občine Prevalje je občinski svet Občine Prevalje na svoji 6. redni seji dne 19. aprila 2007 sprejel sklep, da Občina Prevalje podeli naziv častni občan, nagrado, priznanje, Sušnikova priznanja na področju kulture in priznanja za šport Občine Prevalje. Podeli jih občanom in skupinam občanov za dosežke in dejanja, ki so posebnega pomena za našo skupnost. Letos že sedmo leto in četrtič ob prazniku Občine Prevalje, ki ga praznujemo 26. junija.

ČASTNI OBČAN OBČINE PREVALJE

STANKO LODRATNT

Za bogato ustvarjalno delo na mnogih področjih, zlasti pri vzgoji mladih

Stranko Lodrant je bogat ustvarjalec na večih področjih. Za svoje delo širokega opusa je prejel najvišja priznanja, med drugimi Žagarjevo nagrado, najvišje priznanje za pedagoško delo. Preko štirideset let pedagoškega dela na ravenski gimnaziji je posvetil vzgoji koroške mladine. S svojo pokončnostjo slovenskega katoliškega intelektualca je poskušal po svojih močeh prispevati k vsebini in plemenitosti življenja rodnih Prevalj in širše Koroške. Po upokojitvi je v umetnosti našel vse tisto, kar polni njegovo dušo in prispeva k plemenitosti okolja. V zadnjih letih je v svojem okolju ustvaril spomenik kulturne dediščine – izjemen križev pot na Brinjevo goro, ki je tudi zaradi njegovega dela postala vabljivo shajališče občanov. ***Meža bo še k'r tekla****, a ostalo bo njegovo delo, dal je več,* ***kot mu je veleval stan.***

NAGRADA OBČINE PREVALJE

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO PREVALJE

Za dolgoletno požrtvovalno delo na področju gasilstva v občini

Prostovoljno gasilsko društvo Prevalje deluje že 135 let. Nekoč brambna straža, nato vaška gasilska straža, danes Prostovoljno gasilsko društvo. Društvo se je razvijalo, doživljalo razvoj v strokovnem in vsebinskem smislu, pogojevali so ga družbeni sistemi in ureditve, vseskozi pa je bila njihova glavna naloga preventiva in skrb za varno življenje ljudi v njegovem okolju. Razvoj so zaznamovali zagnani posamezniki z urami in urami ljubiteljskega dela , vključevali mlade in oblikovali dobre mentorje, ki znajo navduševati za humano delo. Danes združuje društvo preko 140 članov, včlanjenih je 200 mladih. Veliko svojega dela vlagajo tudi v svoj ponos v kraju, v gasilski dom, pripravljajo gasilska tekmovanja, ki so vedno zanimivi dogodki in prikaz njihove dejavnosti.

PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

GOSTILNA BRANČURNIK

Za prispevek h kulturni bogatitvi kraja

Gostilna Brančurnik je ena najstarejših gostiln na Koroškem in poznana v širšem okolju. Nekoč je služila furmanom in njihovim konjem, potem so tod kegljali, Brančurnikov dedej je dal postaviti pred gostilno Brančurnikovo klop – sarkofag iz rimskih časov, ki so ga davnega leta 1870 potegnili iz Meže. Gostilna daje k pridihu starodavnosti stalno kvaliteto in se trudi še z drugačno vsebino in novo sodobnejšo podobo. Že peti Brančurnikov rod skrbi za razvoj in napredek, vsak večji jubilejni dogodek v gostilni je izveden na ustreznem nivoju, ki je promocija koroškega turizma v širšem slovenskem prostoru. Nepogrešljivi postajajo njihovi vsakoletni stenski koledarji, ki predstavljajo dediščino kraja ali narodovo izročilo. V gostilni že peto leto organizira lastnik Simon Hribernik kulturne večere, manjše gledališke predstave, monokomedije, pevska srečanja, plesne večere, degustacije vin in bogati kulturno in družabno življenje v svojem okolju.

ZLATO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

KULTURNO DRUŠTVO MOHORJAN

Za izjemen prispevek h kulturnemu napredku in kulturni podobi občine

Kulturno društvo Mohorjan praznuje 10-letnico delovanja pod predsedstvom Jožka Kerta. Združuje številne sekcije, ki s svojim stalnim kvalitetnim delom opozarjajo nase. V društvu delujejo Otroški pevski zbor župnije Prevalje, zborovodkinja Helena Buhvald, Študentski mešani pevski zbor, dirigentka Helena Buhvald, prej Marjan Berložnik, Mešani pevski zbor župnije Prevalje, zborovodja Jožko Kert, Instrumentalna sekcija, koordinator Renata Mirkac, Izobraževalni program, vodja dr. Janez Gorjanc, Koncertna dejavnost, vodja Jožko Kert, Sušnikovi dnevi,

NAGRAJENCI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2006

posebna Mohorjanova dejavnost, med katero lahko štejemo tudi likovno dejavnost, obnovo sakralnih objektov, društvo je bilo pobudnik za ureditev Spominskega parka na Prevaljah, bilo je pobudnik za ustanovitev slovenske pevske značke. Zadnja pobuda je ustanovitev pevske šole. Prevalje so prepoznavne v slovenskem glasbenem svetu predvsem zaradi njihove dejavnosti s svojimi izjemno ustvarjalnimi člani, ki delujejo ljubiteljsko z rezultati, ki ljubiteljstvo presegajo.

SREBRNO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

FRANC VAUH

Za prispevek h kulturnemu in turističnemu življenju Šentanela

Franc Vauh je svoje življenje zapisal kulturi, predvsem pa narodni pesmi. V Šentanelu je leta 1970 ustanovil prvi cerkveni odbor v mariborski škofiji, kar je pohvalil takratni škof dr. Maksimiljan Držečnik kot »pogumno dejanje«. Bil je ustanovitelj Turističnega društva Šentanel leta 1964 in bil predsednik skoraj šestnajst let. Več desetletij je soustvarjalec kulturnega življenja v Šentanelu. Že od ustanovitve pevskega zbora Šentanelski pavri leta 1964 je njihov predsednik, organizator vaj, nastopov, koncertov, gostovanj. Je zbiralec in snemalec koroških ljudskih pesmi in zapisuje ter dokumentira kulturno dediščino svojega kraja in s tem ohranja staro koroško ljudsko pesem. Sodeloval je pri ureditvi spominske sobe Luka Kramolca v župnišču. Njegova zasluga je, da je šentanelski rojak Luka Kramolc našel zadnje počivališče v domačem kraju.

BRONASTO SUŠNIKOVO PRIZNANJE

SLAVKO VRABIČ

Za njegov delež pri ohranjanju koroške kulturne dediščine

Slavko Vrabič je po srcu ljudski glasbenik. Je sinonim za veselje, za srčnost in dobro voljo. Harmonika ga spremlja že od mladih let. V nižji glasbeni šoli se je učil igranja na klavirsko harmoniko, na diatonični harmoniki pa je samouk. Leta 1964 je pričel igrati pri ansamblu Smuki, pozneje pri ansamblu Kvik, sodeloval je z gledališko skupino, igral za vrtce in šolo, danes pa svojo znanje igranja na harmoniko razdaja pri folklornih skupinah. Najprej je sodeloval pri Folklorni skupini Gozdar v Črni, nato pri Folklorni skupini Luka Kramolc Šentanel in Folklorni skupini Prežihov Voranc. Od leta 2000 ponovno sodeluje pri Folklorni skupini Luka Kramolc, poučuje tudi mlade, ki želijo po njegovih stopinjah. Sprejel je pobudo in s priznanim etnologom Mirkom Ramovšem posnel zgoščenko koroških viž, ki so namenjene ljudskim plesom. Tudi zaradi takih ljudskih muzikantov se ohranjajo koroške viže in nam lepšajo življenje.

ZLATO PRIZNANJE ZA ŠPORT OBČINE PREVALJE

MOŠKA IN ŽENSKA EKIPA KEGLJAŠKEGA KLUBA KOROTAN PREVALJE

Za 25-letno uspešno delo in uspehe na področju ekipnega kegljaškega športa

Kegljaški klub Korotan Prevalje samostojno deluje že od leta 1981 dalje, predseduje mu Ivan Sušnik. V decembru lanskega leta so s tekmovanjem različnih ekip obeležili srebrni jubilej kluba. V odboru so še: Maks Pučelj, Marija Klemenc, Marija Krevh, Vinko Sonjak, Ivanka Sabljar, Majda Verbole ter Jože in Toni Golob. Moška in ženska vrsta sta na tekmovanju 1. B lige po jesenskem delu prvenstva za sezono 2006/07 uvrščeni povsem na vrh lestvic in tako so oboji resni kandidati za uvrstitev v najvišjo državno ligo. Njihov trener je Ivo Mlakar. Klub s svojim odgovornim in vztrajnim delom povezuje športnike – kegljače naše občine in vzorno skrbijo za klubske prostore. Pomagajo uresničevati sodobnejšo podobo kegljišča, ki ne služi samo aktivnim kegljačem in kegljačicam kluba, temveč tudi rekreacije željnim občanom in občankam Prevalj.

SREBRNO PRIZNANJE ZA ŠPORT OBČINE PREVALJE

TONI TOMAŽIČ

Za dolgoletno ustvarjalno delo na področju nogometa in za njegovo pedagoško delo z mladimi športniki

NAGRAJENCI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2006

Anton Tomažič že desetletja deluje na športnem področju kot uspešen trener številnih nogometnih klubov. Športu je zapisan že od mladih let, ko se je spoprijemal z njim kot tabornik taborniškega odreda Modri encijan, bil kulturni animator in taborovodja. Ob ustanovitvi Smučarskega kluba Prevalje je bil vaditelj in trener, pozneje trener v Koroškem košarkarskem klubu. V zadnjih letih se je zapisal nogometu, bil je trener mlajših ekip v NK Korotan, uspešen trener Nogometnega kluba Korotan v 2. slovenski nogometni ligi in ob uvrstitvi kluba v 1. slovensko nogometno ligo, treniral je nogometne klube v drugih krajih po Sloveniji in v tujini. S svojim strokovnim delom povezuje mlade in jih navdušuje za športno življenje in kvalitetno deluje na področju športnega življenja v širšem okolju.

BRONASTO PRIZNANJE ZA ŠPORT OBČINE PREVALJE

GABRIJELA DOBRINA – GOLOB

Za tekmovalne dosežke na področju plavanja

Gabrijela Dobrina-Golob se s plavanjem ukvarja že 9 let in je stalna članica državnih reprezentanc v vseh starostnih kategorijah. Redno se uvršča na najvišja mesta na državnih prvenstvih in mednarodnih tekmovanjih. Samo v letu 2006 je dosegla 1. mesto na 100 m v disciplini hrbtno na Mladinskih igrah Alpe-Jadran v Kaposvaru in 1. mesto na 200 m hrbtno na državnem prvenstvu, 2. mesto na 50 m hrbtno na državnem prvenstvu. Bila je udeleženka mladinskega evropskega prvenstva v Palma de Mallorki, kjer je nastopala v vseh tekmovalnih disciplinah hrbtnega sloga in bila uvrščena na 19. mesto. Ob odličnih rezultatih je tudi uspešna dijakinja Gimnazije Ravne.

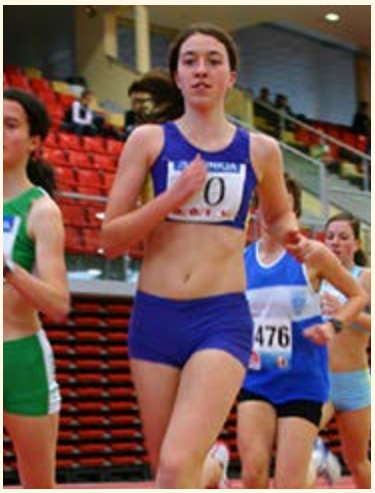
ŠPORTNIKI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2006

Župan Občine Prevalje je potrdil predlog Komisije za šport, da se najboljšim in najperspektivnejšim športnikom leta in najboljšim športnim ekipam leta 2006 podelijo občinske plakete. Na podlagi osvojenih vrhunskih rezultatov so plakete prejeli:

ŠPORTNICA LETA 2006

NEŽKA PORI

Za izjemne rezultate in dosežke na področju atletike

Nežka Pori je bila v letu 2006 najuspešnejša slovenska tekačica na atletski stezi v disciplini srednjih prog v mladinski kategoriji. Je državna mladinska prvakinja na 3000 m v dvorani in na prostem. Vidnejše rezultate je v letu 2006 dosegla tudi na mednarodnih mitingih in na tekmovanjih z državno reprezentanco Slovenije. S postavitvijo novega državnega rekorda za starejše mladinke na 3000 m z zaprekami je hkrati dosegla normo za uvrstitev na Svetovno prvenstvo za mladince in mladinke, ki je potekalo v avgustu 2006 v Pekingu, kjer je zasedla 26. mesto. Od leta 2003 nastopa za državno reprezentanco Slovenije, od tega leta dalje je tudi dosegala norme za uvrstitev v Nacionalno ekipo. Je članica Koroškega atletskega kluba Ravne, njen trener je Uroš Verhovnik.

ŠPORTNIK LETA 2006

RAFAEL KERIN

Za izjemne dosežke na področju jadralnega padalstva

Rafael Kerin je športnik, ki je pripomogel k ugledu občine in Slovenije v širšem svetovnem prostoru. Doseženi rezultati jadralnega padalca Rafaela Kerina v zadnjih treh letih pričajo, da gre za športnika, ki spada v sam vrh športnega letenja na državnem in meddržavnem nivoju v disciplini – natančno pristajanje. Gre za manj znani šport, za katerega so potrebne izjemne sposobnosti, veliko treninga in moči. Dosegel je zlato medaljo na državnem prvenstvu, izpolnil je pogoj za oddajo vloge za vrhunskega športnika državnega razreda, z dobrimi dosežki na treh tekmah se je uvrstil v slovensko padalsko reprezentanco, trenutno zaseda 4. mesto na svetovni FAI lestvici, na tej lestvici je več kot 400 pilotov iz 23 držav. Na Svetovnem prvenstvu v natančnem pristajanju, ki je bilo februarja 2007 v Litvi, je dosegel odlično 7. mesto.

ŠPORTNIKI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2006

NAJBOLJŠA ŠPORTNA EKIPA LETA 2006 V VSEH KATEGORIJAH

ODBOJKARSKA EKIPA STAREJŠIH DEKLIC ODBOJKARSKEGA KLUBA PREVALJE

Na osnovi doseženih rezultatov v odbojki v letu 2006

Ekipo sestavljajo:
Urška Urnaut, Zala Verbole, Nina Juraja, Sara Piko, Sara Senekovič, Kaja Čapelnik, Barbara Oswald, Anja Lešnik, Maja Sekavčnik, Slađana Vidaković, Daša Pruš, Karin Popovič
Trener: **Danilo Ribič**

Odbojkarska ekipa starejših deklic OK Prevalje je v letu 2006 dosegla izjemne uspehe v odbojki, saj je osvojila naslov državnih prvakinj, od 54 ekip, ki so sodelovale na prvenstvu, je prevaljska ekipa klonila le enkrat, na vseh ostalih pa je zmagovala. Dosežki: 2. mesto v šolski odbojki, 1. mesto v odbojki na pesku, 1. mesto na mednarodnih igrah mladih.

NAJBOLJŠA EKIPA ŠOLSKIH ŠPORTNIH TEKMOVANJ LETA 2006

ODBOJKARSKA EKIPA DEKLIC OSNOVNE ŠOLE FRANJA GOLOBA PREVALJE

Za izjemne nastope in dosežene rezultate v državnem merilu

Ekipo sestavljajo:
Anja Lešnik, Sara Piko, Nina Juraja, Sara Senekovič, Maja Sekavčnik, Slađana Vidaković, Kaja Čapelnik, Barbara Oswald, Daša Pruš, Karin Popovič, Maša Denša
Vodja ekpie: **Štefan Peršak, prof.**
Pomočnik vodje ekipe: **Tomaž Sonjak, prof.**

Ekipa deklic je v letu 2006 dosegla zavidljive rezultate na šolskih športnih tekmovanjih v okviru Ministrstva za šolstvo in šport RS. So državne prvakinje v odbojki na pesku, osvojile so 2. mesto na finalnem osnovnošolskem tekmovanju v odbojki v Metliki in 3. mesto na finalnem odbojkarskem tekmovanju ŠKL-odbojka v Kranju. Odbojkarice nastopajo tudi za Odbojkarski klub Prevalje.

NAJBOLJ PERSPEKTIVNI MLADI ŠPORTNIK LETA 2006

JON LIHTENEGER-VIDMAJER

Za dosežene rezultate v alpskem smučanju

Jon Lihteneger Vidmajer je v letu 2006 dosegel izjemne razultate na področju alpskega smučanja. Osvojil je 2. mesto za pokal Vzhodne regije, 2. mesto na šestnajstem državnem prvenstvu za cicibane na Kobli. Spada med najbolj perspektivne mlade športnike v kategoriji alpskega smučanja.

ODLIČNI UČENCI DRUGE GENERACIJE DEVETLETKE OŠ FRANJA GOLOBA PREVALJE V ŠOLSKEM LETU 2006/2007

Razredniki: Draga Mastek, 9.a - Jure Srnko, 9.b - Tatjana Mori, 9.c

1. Timothy Čekon
2. Urša Kogelnik
3. Anja Katarina Negovec
4. Barbara Oswald
5. Petra Plešivčnik
6. Katjuša Triplat
7. Miodrag Đurić
8. Gašper Fašun
9. Tin Šuler
10. Renata Kert
11. Mojca Štrekelj
12. Petra Studenčnik
13. Gregor Praznik
14. Daša Pruš
15. Anja Roter
16. Maja Sadovnik
17. Alja Čas
18. Sašo Herga
19. Urška Kočnik

IVAN KUŠNIK SE POSLAVLJA

Ivan Kušnik, ravnatelj Osnovne šole Franja Goloba Prevalje z novim šolskim letom odhaja v pokoj. Na prevaljski šoli je ravnateljeval vse od leta 1974, po odhodu ravnatelja Leopolda Suhodolčana.

Prvič sem se zaposlil v 2. polletju šolskega leta 1966/67 na OŠ Ivana Ditingerja, ki je gostovala v prostorih gimnazije Ravne. Kot zanimivost naj omenim, da sem poučeval dvojno število ur biologije, ker zaradi pomanjkanja učiteljev učenci v 1. polletju sploh niso imeli tega predmeta. Z novogradnjo šole na Čečovju pa sem učil na OŠ Prežihovega Voranca od 1967-68.

Poslavljaš se od šole. Vsak zaznamuje obdobje, ki ga je prebil na neki ustanovi, posredno tudi v svojem okolju. Kakšen je tvoj pogled na prehojeno obdobje. Si kdaj sploh pomislil, da boš ravnatelj?

Na začetku svojega pedagoškega dela nikakor nisem pomislil, da bom kdaj ravnatelj. Zelo rad sem poučeval biologijo in kemijo. Tudi razredništvo sem opravljal z veseljem, z učenci sem se dobro razumel. V učiteljskem zboru sem se odlično počutil, saj nas je bilo kar nekaj iste generacije. Zelo dobro smo znali tudi razmejiti službo od družbe.

Ko je takratni ravnatelj Leopold Suhodolčan obvestil kolektiv, da bo odšel na drugo delovno mesto, je seveda postalo aktualno vprašanje, kdo ga bo nadomestil. Pojavljala so se razna imena zunanjih možnih kandidatov. Vendar v učiteljskem zboru niso bili navdušeni nad prihodom nekoga »od zunaj«, zato so pričeli nagovarjati mene, da se prijavim. Veliko sem o tem premišljal, saj sem bil na tedanjem delovnem mestu zelo zadovoljen, pa tudi učencem se je zdela biologija in kemija zanimiva ob uporabi sodobne (za tiste čase) tehnologije.

Posebej me je skrbelo prevzeti ekonomski del poslovanja šole, saj ga sploh nisem poznal. Končno sem se le odločil, predvsem zaradi podpore strokovnih sodelavcev.

Kakšni so bili tvoji začetki ravnateljevanja?

Ni ti bilo lahko prevzeti krmilo šole po ravnateljevanju take osebnosti, kot je bil Leopold Suhodolčan.

Postavi vzporednice, ravnatelj danes in ravnatelj nekoč.

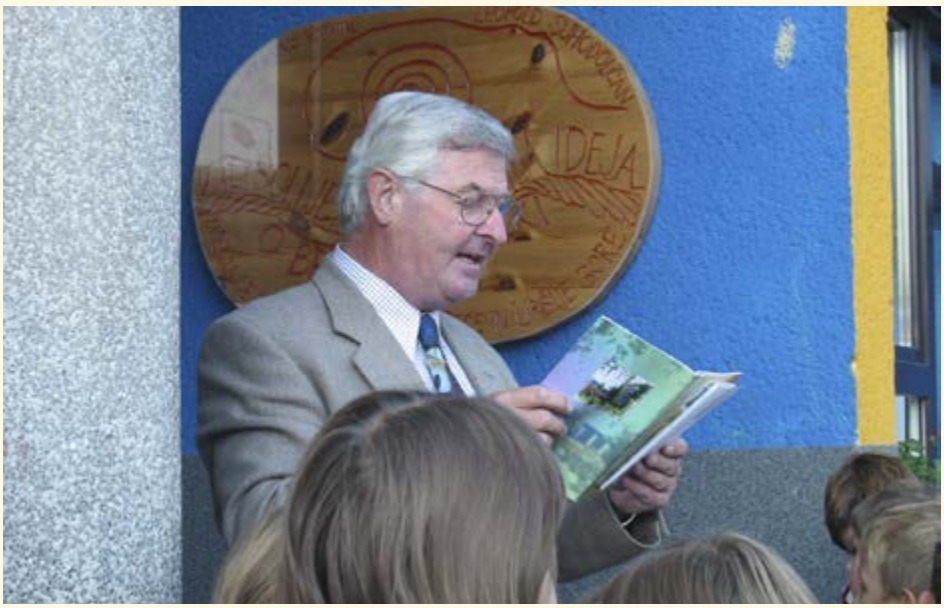
Na začetku sem moral proučiti in se soočiti kar z veliko novostmi, kot so metode dela na razredni stopnji, kombiniranim poukom na podružnicah in ekonomijo šole. Takrat smo pričeli uresničevati še Zakon o združenem delu – torej samoupravljanje. Med tako imenovanimi izvajalci in uporabniki je bilo ogromno dokazovanja o ceni programov in višini plač. Na šoli smo morali imeti svoj pravilnik o plačah, lahko si mislite, kako je vsak po svoje presojal vrednost posameznih del, zato je bilo kar nekaj konfliktov in nezadovoljstva. Ogromno sestankov v popoldanskem času. Danes plače več niso stvar zavodov, ampak so urejene z zakonom, tako da pri tem sodeluje le sindikat. Je pa zato na strokovnem področju veliko več predpisov in določb.

***Šola raste ali pade z učiteljem*, to je staro dejstvo … Kakšno vlogo ima pri tem ravnatelj?**

Ravnatelj? Zagotovo mora biti v tem oziru prvi med enakimi.

Šola je zelo občutljiv organizem, čeprav se spreminja zelo počasi. Katere so bile največje spremembe v vsem tvojem obdobju: celodnevna šola, devetletka, priključitev vrtca, ničesar ti ni bilo prihranjeno?

Velike spremembe so bile celodnevna šola, ki pa smo jo izvajali samo na podružnični šoli Holmec, ki je takrat z novo stavbo imela edina pogoje za tako organizacijo. Menim, da je največjo spremembo prinesla uvedba devetletne osnovne šole. Menim, da je devetletka najbolj približala osnovno šolo, kot rečeno, po meri učenca. Nivojski pouk v zadnji triadi je prilagojen zmožnostim učencev in manjšim skupinam. Veliko novost in vrednost pa

ima predvsem vsebinski del pedagoškega dela, kar starši tudi manj poznajo, ker je pač viden bolj organizacijski del. Tu gre za nov strokovno pedagoški pristop, ki je učne smotre nadomestil z uresničevanjem učnih ciljev ter opredelitve, kaj je temeljno znanje, minimalno znanje in realizacija višjih ciljev v učnem procesu. Pripojitev vrtca k šoli pa je bilo predvsem organizacijsko zahtevno.

V 9-letni osnovni šoli zasledimo med pomembnejšimi konceptualnimi elementi dikcijo »pripraviti učence na kakovostno življenje …«. Se to v resnici uresničuje?

Za potrditev tega bo potrebno še nekaj generacij.

Didaktična izvedba pouka je doživela korenit preobrat predvsem v 1. triadi. Pa vendar bi verjetno s tvojimi dolgoletnimi izkušnjami lahko dobro ocenil: katero področje v današnji šoli je tisto, kjer vidiš še največ dela? Katere so, oziroma bodo glavne značilnosti nadaljevanja prenove?

Menim, da smo se v 1. triadi hitro znašli, saj smo opisno ocenjevanje uveljavili že prej v obliki projektov, učiteljica in vzgojiteljica pa se v 1. razredu odlično dopolnjujeta. Zadnje čase nas kakšna novost tudi preseneti, saj se zgodi brez evalvacij ali poskusnega uvajanja in brez prave strokovne obrazložitve. Tipičen tak primer je letos frontalna uvedba samo dveh redovalnih obdobij.

Od zunaj se vidi, da je šola vključena v kar nekaj projektov, nenehnih tekmovanj z raznih področij, pravzaprav je šolsko leto zelo zelo živahno in hitro mine. Ali meniš, da je potrebno toliko dejavnosti in projektov? Mar ni načet pedagoški mir?

Projektno delo, raziskovalne naloge, tekmovanja na različnih področjih dodatno bogatijo naše osnovno načrtovano delo. Predvsem pa s tem okupiramo sposobnejše, nadarjene učence. Res pa je, da se prepogosto na mnogih različnih področjih prevečkrat pojavljajo eni in isti učenci.

Med najpomembnejšimi cilji kurikularne prenove se pogosto navaja »povečanje avtonomije in strokovne odgovornosti šol in učiteljev«. Je danes učiteljem lažje ali težje?

Lahko rečem, da je danes učitelj strokovno avtonomen, s tem pa tudi bolj odgovoren pred starši. Sam izbere tudi učbenik. Kljub temu pa je pri sodelovanju s starši težje razmejiti upravičenost neke pripombe ali predloga staršev od strokovne avtonomije učitelja.

Dogaja se, da starši zaradi prevelike vneme ali želje, da bi bil njihov otrok v šoli najboljši, če že ne zelo uspešen, sodijo in ocenjujejo kvaliteto celotne šole. Naloga strokovnih delavcev pa je, da posvetimo vsem učencem enako pozornost. Nekoliko strokovne avtonomije pa je načete zaradi nacionalnega preverjanja znanja.

Vse šole so si zelo podobne, mestne in šole na vasi, država je postavila ključ, ki predstavlja neko enotno pot, po kateri so stvari razdeljene relativno pravično.

Pa vendar, vsaka šola je po svoje prepoznavna. Kaj je tisto, kar jih dela drugačne? V čem je naša šola drugačna?

Zelo pomembno je, v kakšnem okolju dela šola in s tem tudi zavedanje, da je naložba v izobraževanje, naložba v razvoj in ne gola poraba. S tem lahko šola izvaja tudi nekatere nadstandardne programe, ki zagotovo koristijo učencem.

Naša šola pa je v Sloveniji gotovo prepoznavna po bralni znački, s katero ima tudi že dolgoletno tradicijo. Muzej bralne značke vsako leto obišče kar nekaj šol. Omeniti bi bilo potrebno še odbojko, kjer prav tako pri deklicah izstopajo v slovenskem merilu po uspešnosti. Seveda pa pri teh uspehih ne smemo pozabiti na vztrajne mentorje.

G. Franček Lasbaher, nekdanji direktor Zavod za šolstvo RS, Enota Slovenj Gradec mi je namignil, da pri zapisu nikakor ne smem prezreti tvojega deleža pri izdajanju zbornikov in drugih publikacij z obiskov koroških ravnateljev po šolah v tujini.

Kot vodja skupnosti, oziroma aktiva OŠ Koroške regije, sem skupaj z ZRSŠ, enota Slovenj Gradec organiziral ekskurzije ravnateljev po slovenskih osnovnih šolah, pa tudi v zamejstvu. Ravnatelji smo si s tem pridobili ogromno novega strokovnega znanja in drugačnih izkušenj. Po večini teh ekskurzij, smo izdali še zbornik, ki predstavlja zgledno strokovno literaturo, s primerjavo slovenskega šolstva z drugimi državami EU. To nam danes zelo koristi pri povezavah šol z drugimi v EU.

Kakšno šolo zapuščaš? Morda, o zadovoljivosti materialnih pogojev, o sodelovanju z lokalno skupnostjo?

Z uvajanjem devetletke, smo vzporedno obnovili učilnice in spremljajoče prostore ter jih opremili s pripadajočo učno tehnologijo. Enako tudi na vseh treh podružnicah.

Ob pripojitvi vrtca k šoli smo adaptirali bivše stanovanjske prostore za potrebe skupnega administrativno-računovodskega dela, šolskega svetovalnega dela in računalniškega kabineta za učitelje. Za potrebe športne vzgoje so z novogradnjo športne hale, ureditvijo okolice šole, pogoji za delo idealni. V letošnjih počitnicah bomo še adaptirali učilnico za tehniko in tehnologijo, potem pa mislim, da bo šola v celoti optimalno ustrezala prostorskim pogojem za organizacijo 9-letne obvezne osnovne šole za današnje število oddelkov in učencev. Razumljivo, da brez izdatne materialne podpore lokalne skupnosti tega nebi zmogli.

Boš pogrešal vsakdanji vrvež? Kaj boš delal v penziji?

Kako bom pogrešal vsakdanji »živ-žav« bom videl pozneje, sicer pa sem po mamini smrti podedoval kmetijo, tam pa dela tako nikoli ne zmanjka.

In za konec, kaj bi sporočil vsem tvojim generacijam učencev in staršev ob koncu?

Ob raznih srečanjih na obletnicah zaključka osnovne šole so učenci pokazali ponos, da so bili učenci Osnovne šole Franja Goloba Prevalje, pomeni, da šola uživa ugled tudi v širšem koroškem prostoru. Želim, da to nadaljujete.

Spoštovani starši, ob izjemnem razvoju sodobne komunikacije (e-pošte, e-redovalnice, učenje na daljavo) se bojim, da bodo postali pristni medsebojni osebni stiki in odnosi osiromašeni in redki. To bi imelo za posledico veliko večje težave in škodo na vzgojnem področju otrok, kar pa si ne bi smeli privoščiti. Srečno!

Pogovor z ravnateljem Ivanom Kušnikom zapisala **Greta Jukič**

ŠOLSKO LETO 2006/2007 ZAKLJUČUJEMO USPEŠNO NA RAZLIČNIH PODROČJIH

V šolskem letu 2006/2007 so učenci poleg obveznega učno vzgojnega programa pridobivali še dodatna znanja na različnih področjih. Ta dodatna znanja so pridobivali v okviru dopolnilnega pouka in interesnih dejavnosti pod vodstvom različnih mentorjev.

Tekmovanja potekajo na različnih nivojih: šolsko, regijsko oziroma področno in državno. V ta tekmovanja želimo vključiti čim več naših učencev na različnih področjih. Zato jih vzpodbujamo, da jih čim več tekmuje na šolskem nivoju. V letošnjem šolskem letu je bilo na šolskih tekmovanjih udeleženih 696 učencev, kar pomeni, da je kar precej učencev tekmovalo na več področjih. Na razredni stopnji so učenci tekmovali iz znanja matematike, v okviru Vesele šole in najmlajši iz Cicivesele šole. Na predmetni stopnji pa je teh tekmovanj precej več: logika, sladkorna bolezen, bio-

logija, angleščina, nemščina, kemija, vesela šola, zgodovina, slovenščina, fizika, matematika, geografija, mladi raziskovalci. Iz šolskih tekmovanj so se učenci uvrščali na regijska in državna tekmovanja. Te učence so učitelji mentorji še posebej pripravljali pri dodatnih urah.

Na več področjih smo dosegali vidne uspehe na državnem nivoju:

- geografija: 4 srebrna priznanja,
- sladkorna bolezen: 3 srebrna priznanja,
- angleščina: 1 zlato priznanje in dve srebrni,
- kemija: 2 srebrni priznanji,
- matematika: 1 zlato in 2 srebrni priznanji,
- fizika: 1 zlato priznanje,
- zgodovina: 1 zlato in 2 srebrni priznanji,
- vesela šola: 3 zlata priznanja.
- biologija: 2 zlati priznanji in 1 srebrno priznanje

Seveda pa učenci tekmujejo tudi za različne bralne značke; Suhodolčanovo in Prežihovo bralno značko je v tem šolskem letu osvojilo 383 učencev, 23 učencev pa je zlatih bralnih značkarjev, kar pomeni, da so bralno značko osvojili vseh osem let. Učenci tekmujejo za bralne značke tudi na drugih področjih: angleščina, nemščina in zgodovina. V letošnjem šolskem letu smo bili uspešni tudi na glasbenem področju. Ne samo glede množičnosti, saj je v tri pevske zbore vključenih okrog 200 učencev, ampak tudi glede na kvaliteto izvajanja in nastopov. Poleg pevskih zborov pa narašča število učencev, ki se ukvarjajo z instrumentalno glasbo. Na razredni stopnji posebej izstopa folklorna skupina, v katero so vključeni učenci prvega triletja. S svojimi nastopi popestrijo marsikatero prireditev v kraju ali v ustanovi.

Da je kulturno dogajanje še bolj pestro, pa imamo v tem letu tudi gledališko skupino, ki je pripravila predstavo v angleškem jeziku. Veseli nas, da je v interesne dejavnosti vključeno vedno več otrok. To je tudi vizija šole, da bi lahko učencem nudili čim več različnih dejavnosti v katere bi se lahko vključevali po lastnih interesih. Seveda pa ste nam v veliko pomoč tudi straši, saj s svojo pripravljenostjo za sodelovanje dajete elan otrokom in tudi nam. Najlepše se vam zahvaljujemo in si želimo sodelovanja še v naslednjih letih.

Mira Hancman,
pomočnica ravnatelja

RAZISKOVALNE NALOGE NA TEME OBČINSKEGA RAZPISA V ŠOLSKEM LETU 2006/2007

Občina Prevalje je tudi v tem šolskem letu izdala razpis za raziskovalne naloge. Teme so bile zelo pestre, vse pa so se nanašale na raziskovanje domače oklice, to je področje občine Prevalje in na življenje, probleme in potrebe mladih in krajanov Prevalj. Učenci pa so lahko izbrali tudi temo, ki jih še posebej zanima, čeprav ni bila v razpisu Občine Prevalje.

Glavni cilj raziskovanja je motiviranje, učenje in vzpodbujanje učencev za raziskovalno delo, zato se učenci skupaj z mentorji odločajo tudi za druge teme, ki jih v razpisu ni. V letošnjem šolskem letu so učenci pripravili 4 raziskovalne naloge, ki so jih tudi predstavili na 6. prireditvi GENERACIJA – GENERACIJI, ki je potekala 5. junija ob 11. uri v prostorih OŠ Franja Goloba Prevalje. Na prireditev smo povabili predstavnike Občine Prevalje, predstavnike drugih javnih ustanov, starše in prijatelje raziskovalcev. Naloge so bile dobro pripravljene in strokovno predstavljene. Učence raziskovalce sta nagovorila ravnatelj OŠ Franja Goloba Prevalje g. Ivan Kušnik in župan Občine Prevalje dr. Matic Tasič.

1. ODNOS OSNOVNOŠOLCEV DO PREHRANJEVANJA IN MOTNJE HRANJENJA

Avtorici: Barbara Oswald, Katjuša Triplat
Mentorja: Mateja Pečnik, Janko Triller
Področje: psihologija

Želeli sva izvedeti, kaj o motnjah hranjenja in prehranjevanja vedo učenci naše šole in kakšne so njihove prehranjevalne navade. Pojavljajo se razlike o načinu zniževanja telesne teže. Dekleta na pasiven način (dieta, odklanjanje hrane, stradanje), fantje pa na aktiven način (pretiravanje s telovadbo). Zanimivo pa je, da si nihče ni pomagal z dodatnimi sredstvi za hujšanje (odvajala, tablete in nikotin). Pri dekletih je povprečni izračun indeksa telesne mase (ITM) 19,12, pri fantih pa je le-ta 20,15. Tako za fante kot za dekleta naše šole sta povprečna indeksa telesne mase povsem normalna, to pomeni, da večina naših fantov in deklet ni predebelih oziroma presuhih.˝Za učence 7., 8. in 9. razreda naše šole je hrana življenjska nuja oz. sredstvo za preživetje in potešitev lakote. Fantje se bolj redno prehranjujejo kot dekleta. Imajo obrok hrane več na dan, čeprav je zaskrbljujoč podatek, da se zelo malo fantov prehranjuje skupaj s starši. Zanimivo je tudi, da tretjini fantom in deklet hrano vsiljujejo stari straši oz. mame.

2. PREVALJSKE NOVICE

Avtorica: Nina Podojsteršek
Mentorica: Hedvika Gorenšek
Področje: bibliotekarstvo

Izdelala sem bibliografijo lokalnega časopisa Prevaljske novice. Prevaljske novice izdaja Občina Prevalje, izhajajo od leta 1999, skupaj je izšlo 10 številk. Iz bibliografije je razvidno, da je bilo v 10. številkah zapisanih 457 člankov, ki govore predvsem o različnih področjih dela in dejavnosti v občini Prevalje, nekaj člankov pa sega tudi na širša področja, ki so v povezavi z občino Prevalje. Bibliografija je retrospektivna, urejena pa kronološko. Dodala sem tudi dve kazali: avtorsko in predmetno. Iz avtorskega kazala sem ugotovila, da je sodelovalo 134 piscev člankov, najpogosteje pa se pojavljajo naslednji avtorji: Jožko Kert, Greta Jukič, Matic Tasič, Hedvika Gorenšek, Mira Hancman. Iz predmetnega kazala pa ugotovimo, da so najbolj pogosti prispevki s področij: komunalne infrastrukture, kulture, športa, turizma in priznanj. Delo mi je bilo zelo zanimivo, saj sem se ob člankih sprehodila skozi dolgo obdobje in s tem seznanila z ljudmi in dogodki moje občine oz. mojega kraja.

3. PLANET MARS

Avtorice: Jana Kučej, Anja Kunc, Nuša Počič
Mentorica: Marija Sirk Polanšek
Področje: Astronomija

Učenke so si za raziskovanje postavile tri vprašanja:

- Kako dobro sošolci poznajo planet Mars?
- Ali je Mars podoben Zemlji?
- Ali je na Marsu voda?

Z analizo ankete so ugotovile, da učenci o Marsu vedo malo, saj se o tem učijo šele v devetem razredu. Devetošolci so tudi pokazali največ znanja. O samem planetu pa so v literaturi in na internetu izbrskale veliko zanimivega. Čeprav je planet skoraj za polovico manjši od Zemlje, so njegove značilnosti precej podobne našemu planetu. Ugotovile so, da znanstveniki načrtujejo oživljanje planeta. Tudi zelo verjetne dokaze, da še danes na Marsu v globinah obstaja tekoča voda, so znanstveniki odkrili ravno v zadnjem letu. Učenke so se ob raziskovanju spoznale marsikaj novega, predvsem pa so se naučile uporabljati nekatere znanstvene metode.

4. VČERAJ, DANES ... ČEZ MEJO NA PRAZNOVANJE

Avtorice: Laura Janota Kumprej, Jelka Jutršek, Tanja Jutršek, Nejc Juvan, Urša Kogelnik, Anja Kunc, Urša Lorber, Nuša Počič, Grega Praznik, Saša Širnik, Mojca Štrekelj
Mentorici: Ana Buhvald Pori, Maja Koležnik
Področje: Etnologija

Z nalogo 'Včeraj, danes … čez mejo na praznovanje' smo želeli zgraditi mostove med izkušnjami naših babic in dedkov (obisk in pogovor v Domu starejših Prevalje) ter našimi izkušnjami praznovanja božiča. Nato smo pridobljene informacije povezali s prijatelji iz Ljudske šole Škocjan na Avstrijskem Koroškem, s katerimi sodelujemo v okviru Unesca.

Z anketnim vprašalnikom, ki smo ga reševali učenci naše šole in učenci Ljudske šole Škocjan, ter s pogovorom s starostniki smo ugotovili, da božič ostaja družinski praznik, vendar se je samo praznovanje skozi čas spremenilo (hrana, darila, običaji …).

Ob razmišljanju o povezavi nalog s krajem smo dobili idejo, da bi delček naših ugotovitev predstavili na kulturnih prireditvah, na katerih učenci večkrat sodelujemo (oddaja po šolskem radiu, Jesenska srečanja na Prevaljah, gledališka predstava na partnerski šoli Škocjan…).

Z vsemi sodelujočimi bomo ohranjali stike. Predvsem se nam zdi pomembno sodelovanje s starejšimi, saj smo ob pogovorih ugotovili, da so neizčrpen vir informacij, ki jih je vedno znova potrebno zapisati. S tem se ohranja ljudsko izročilo, mladi pa se naučimo veliko novega in zanimivega. Z aktivnostmi bomo skušali predstaviti naše delo in pridobiti čim več občanov k sodelovanju pri novih projektih. Vse naloge bodo na ogled v šolski knjižnici.

Mira Hancman,
pomočnica ravnatelja

NAJODMEVNEJŠI REZULTATI NA ŠPORTNEM PODROČJU V ŠOLSKEM LETU 2007/2008

Športna dejavnost na šoli je bila tudi v šolskem letu 2006/2007 zelo pestra. Učenci in učenke so sodelovali na veliko tekmovanjih v organizaciji Ministrstva za šolstvo in šport - Šport mladih.

Uspehi v odbojki so naša stalnica

Z uspehi so posebej izstopale naše odbojkarice, saj so se uvrstile na republiško polfinalno tekmovanje. V odbojki na mivki pa so dekleta osvojila 5. mesto v državi. Zelo uspešne so bile tudi mlajše deklice v mali odbojki, ki so osvojile 1. mesto na področnem tekmovanju. Izkazali so se tudi mlajši dečki, ki pa so v nogometu osvojili 3. mesto na podobnem tekmovanju. Tudi letos smo sodelovali v tekmovanju ŠKL - odbojka, kjer se je naša šola uvrstila na 3. mesto med vsemi sodelujočimi šolami. V posameznem tekmovanju je ekipa deklic osvojila 2. mesto. V spremljajočem programu ŠKL - odbojka se je izkazal tudi naš računalniški krožek, ki je pod vodstvom gospoda Francija Štreklja dosegel 1. mesto.

Uspešni v posameznih-individualnih športih

Učenke in učenci so tekmovali tudi v posameznih-individualnih športih: atletiki, plavanju, plesu, krosu, plezanju …, kjer so se prav tako uvrščali med najboljše v Sloveniji. V plavanju so bili na šolskem republiškem tekmovanju zelo uspešni Tamara Miler, Sašo Herga, Petra Studenčnik in Staš Slabe. V plesu se je Daša Pruš prav tako uvrstila na republiško finalno tekmovanje. V kraljici športov - atletiki pa so bile med najboljšimi na finalnem osnovnošolskem tekmovanju Mojca Kozlar, Diana Juvan in Anja Roter. Tudi v preostalih športnih panogah je tekmovalo in uspešno nastopalo veliko naših učencev in učenk, ki so dosegli prav tako vidne rezultate. Le te si lahko podrobno ogledate na šolski spletni strani.

»Najbolj športna osnovna šola«

Rezultat vsega športnega dogajanja na OŠ Franja Goloba Prevalje pa je – republiška nagrada v Interesnih programih športa otrok in mladine v kategoriji »Najbolj športna osnovna šola« prejeta junija v Postojni. Torej šport na šoli predstavlja dejavnost, v katero se učenci množično vključujejo, in s tem tudi koristno preživljajo svoj prosti čas.

Športni pedagogi Osnovne šole Franja Goloba Prevalje

PODRUŽNICA HOLMEC

V šolskem letu 2006/07 je podružnično šolo Holmec obiskovalo 14 učencev, vsi razredi so že v programu devetletne osnovne šole. Novost letošnjega šolskega leta je, da smo imeli na šoli tudi 5. razred. Za osem učencev naše šole je organiziran šolski prevoz zaradi nevarne poti v šolo in nezavarovanega železniškega prehoda. Poleg učnih obveznosti so na šoli organizirani krožki v tečajnih oblikah: pevski zbor, kolesarski krožek, dramsko recitacijski, športni in likovno tehnični krožek. Pri teh krožkih pripravimo program in izdelamo izdelke za prireditve, ki jih organiziramo s KS in Kulturnim društvom Holmec. Tako smo v tem šolskem letu 22. decembra pripravili proslavo z obiskom dedka Mraza, ki je vse otroke krajevne skupnosti Holmec obdaril. Na pustno soboto smo se podali na pohod po Holmcu. S pesmimi in ljudskimi šegami smo preganjali zimo, no letos to ni bilo težko. 17. marca smo sodelovali na proslavi ob dnevu žena, materinskem dnevu in mesecu pomladi. Za vse žene in mame smo izdelali darila. Skozi vso šolsko leto smo sodelovali z matično osnovno šolo na Prevaljah. Udeleževali smo se likovnih in literarnih natečajev. Vzpodbujali smo zdrav duh v zdravem telesu, prijateljstvo in željo po izobraževanju. Ob koncu šolskega leta bomo povabili starše in sorodnike na piknik, kjer se bomo ustvarjali v tehničnih delavnicah in se pomerili v športnih veščinah.

Darka Küzma,
vodja podružnice

Krojačkovi gumbki

Polepšali smo popoldan starejšim občanom.

Pripravile: Suzana Pušpan,
Marina Stropnik in Mateja Glušič

SPOZNAVANJE IN POVEZOVANJE UČENCEV S KULTURNIMI ZNAMENITOSTMI DOMAČEGA KRAJA

Učitelji v šolah vse pogosteje opažamo, da otroci slabo poznajo svoje bližnje okolje in s tem tudi kulturno dediščino domače okolice. Kulturno zgodovinski spomeniki, dediščina preteklosti, kot je Povhov mlin, so bili nekoč zelo pomemben vir energije, pridelave hrane, zaposlovanja ..., vse bolj tonejo v pozabo in naloga nas učiteljev je, da otroke že v zgodnji mladosti seznanimo z njimi in jih opozorimo na njihovo pomembnost v preteklosti in kulturno-zgodovinsko vrednostjo v sedanjosti. Tako sva se učiteljici podružnične osnovne šole Šentanel odločili, da bomo tehnični dan namenili spoznavanju Povhovega mlina, ki so ga lansko leto prenovili in postal pomembna turistična točka. Lastnica mlina nam je pripravila pester program aktivnosti, pripravila je izvirno, domiselno, nepozabno predstavitev ter prekrasno doživetje za otroke za kar se ji učenci in učiteljici zahvaljujemo - zgled odličnega sodelovanja šole z okoljem.

Renata Piko,
vodja podružnice

OSNOVNA ŠOLA LEŠE

V letošnjem šolskem letu obiskuje šolo Leše 25 učencev v kombinaciji dveh oddelkov. Poleg pouka imajo učenci na šoli še možnost vključevanja v podaljšano bivanje. Tem učencem je zagotovljeno na šoli tudi kosilo. Na šoli imamo poleg rednega pouka organizirane tudi interesne dejavnosti, ki potekajo v tečajni obliki. Pri delu nam pomagajo tudi zunanji mentorji. Poleg pevskega zbora, folklore, dramskega krožka in namiznega tenisa so se učenci letos prvič vključili tudi v plesno šolo Karmen v plesno panogo Hip Hop. Tudi letos je pevski zbor sodeloval na reviji pevskih zborov v Črni pod vodstvom vzgojiteljice Marine Stropnik.

Učenci, ki so vključeni v folklorni krožek, pa so se zelo razveselili novih noš, ki so jih dobili pred kratkim. To šolsko leto smo se udeležili kar precej tekmovanj in se dobro uvrstili. Učenci so se pomerili v znanju iz matematike na tekmovanjih Evropski matematični kenguru in Računanje je igra. Učenci 4. razreda so preizkusili svoje znanje iz slovenščine na tekmovanju Branje – pisanje je igra. Znanje iz naravoslovja pa smo pokazali na Veseli šoli in kvizih National Geographic Junior ter National Geographic Junior Bistroum.

Malica v Povhovem mlinu je teknila .

ZGODNJE POUČEVANJE TUJEGA JEZIKA - ANGLEŠČINA (TJA)

V programu devetletne osnovne šole se učenje tujega jezika prestavi v zgodnejše obdobje. V 4. razredu se učenci spoznavajo in seznanjajo s tujim jezikom dve uri tedensko, v 5. razredu pa je angleščina na urniku že trikrat tedensko. Že drugo leto poučujem TJA na Osnovni šoli Prevalje, v letošnjem letu na podružničnih šolah Leše, Holmec in Šentanel tudi kot kombiniran oddelek 4. in 5. razreda. Glede na to, da so učenci mlajši, ko se začno učiti tujega jezika, se učijo drugače, prilagojeno njihovemu razvoju, interesom in zmožnostim. Po raziskavah sodeč, se otrok pred desetim letom izredno hitro uči tujega jezika, predvsem izgovorjave in intonacije ter dosega višje rezultate kot otrok, ki se jezika začne učiti kasneje.

Katja Rožej

Šteti po angleško že znamo

UMKO

V tem šolskem letu smo se prijavili tudi na televizijsko oddajo za umne glave UMKO.

Na naše veliko veselje smo bili izbrani. Pod vodstvom mentorice Hedvike Gorenšek smo najprej sestavili ekipo sedmih učencev, ki obiskujejo peti razred. Pripravljali smo se za različne igre in znanja: met na koš, vožnja avtomobilčka, pantomima, splošno znanje in znanje o živalih. Izbrati smo morali tudi junake šole, ki pa niso smeli biti pevci ali muzikanti. Izbrali smo ekipo treh fantov, ki so hodili s hoduljami. Pripraviti smo morali tudi kratek film o naši šoli. Na snemanje oddaje na RTV Ljubljana smo se odpeljali 8. marca. Ekipo je sestavljalo šest učencev, poleg ekipe smo zraven peljali cel avtobus navijačev, sošolcev. Na snemanju smo bili rdeči, naši rumeni nasprotniki pa so bili učenci OŠ Stopiče. Tekma se je zaključila z našo zmago, tako smo iz Ljubljane odhajali polni lepih vtisov in kot zmagovalci.

Oddaja je bila na prvem programu RTV Slovenija 7. aprila, bila je dobra promocija šole in Prevalj.

Hedvika Gorenšek

Umko

ZAKLJUČNA PRIREDITEV – ZDRAVI ZOBJE LEP NASMEH

V Družbenem domu na Prevaljah je 1. junija potekala zaključna prireditev za čiste zobe ob zdravi prehrani. Letos je to že 24. prireditev, na kateri smo podelili priznanja tistim razredom osnovnih šol Koroške regije, ki so skozi celo šolsko leto vzorno skrbeli za higieno zob. Zbranih je bilo okrog 400 učencev iz 23 šol. Letošnje srečanje je skupaj z Osnovno šolo Franja Goloba Prevalje šolo organizacijsko vodil Medicinski center Gorjanc s Prevalj, v sklopu katerega je tudi šolska zobna ambulanta. Učenci Osnovne šole Franja Goloba Prevalje so pripravili kulturni program, gost srečanja pa je bil Adi Smolar.

Hedvika Gorenšek

AKCIJA KOLESARČEK MED PREDŠOLSKIMI OTROKI

V petek, 8. 06. 2007, so se otroci starejših skupin iz vrtca Pod gonjami in Zgornjega kraja udeležili učnega poligona o poznavanju osnovnih cestno prometnih pravil. Svoje spretnosti in pridobljene izkušnje so lahko preizkusili z vožnjo na pripravljenem poligonu. Akcijo je financirala občina Prevalje-Svet za preventivo v cestnem prometu in se je izvajala na igrišču pri OŠ Prevalje. Na poligonu Kolesarčki, ki je opremljen s kompletno prometno signalizacijo (prometni znaki, semafor, prehod za pešce), so otroci na posebnih kolesih skozi igro doživeli pravi svet kolesarja. Voditelja sta otrokom predstavila teoretični in nato tudi praktični del poligona. Kaj je bil namen programa kolesarčki: preko igre na neprisiljen ˝način poučiti otroke, kako se vesti v prometnem okolju, da bodo postali previdni, odgovorni in vestni udeleženci v prometu. Poligon je bil zelo zanimiv in je zadostil namenu programa. Otroci so bili dobro motivirani in vodeni s strani voditeljev. Akcija je bila otrokom zelo všeč.

Jelka Može,
vodja enote Pod gonjami

MLADI RAZISKOVALCI KOROŠKE

Gimnazija Ravne na Koroškem je že štirinajsto leto nosilka gibanja »Mladi raziskovalci Koroške – MRK« in tudi organizatorka regijskega srečanja raziskovalcev srednješolcev. Regijsko srečanje osnovnošolcev pa poteka že sedem let, organizirano je na Ravnah na Osnovni šoli Prežihovega Voranca. Raziskovalno delo na šolah predstavlja kakovostno dopolnitev izobraževanja. V vseh letih obstoja organizirane raziskovalne dejavnosti so nastajale zanimive naloge, ki jih hrani Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika na Ravnah. V letošnjem letu smo to zbirko obogatili z dvajsetimi novimi nalogami. Štirinajst nalog so izdelali dijaki, šest nalog so prispevali osnovnošolci. Pestro raziskovalno dejavnost mladih smo lahko spoznali na javnih zagovorih nalog ter na majski svečani zaključni prireditvi, kjer smo avtorjem nalog podelili priznanja ter knjižne nagrade.

V letošnjem gibanju »MRK« so sodelovali učenci s treh osnovnih šol. **Na OŠ Franja Goloba Prevalje sta raziskovali Nina Podojsteršek in Karin Popovič in izdelali obsežno nalogo z naslovom »Pokopališče Device Marije na Jezeru« ter Katjuša Triplat in Barbara Oswald, ki sta raziskovali odnos osnovnošolcev do prehranjevanja in motnje hranjenja.** Učenci so raziskovali še na področju turizma, biologije, kemije in sociologije. Med letošnjimi osnovnošolci sta si najboljšo oceno – srebrno priznanje na državnem srečanju mladih raziskovalcev - prislužili nalogi »Obstojnost naravnih barvil«, naloga je bila izdelana na OŠ Koroški jeklarji Ravne na Koroškem ter«Turizem na kmetiji«, OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu. Na srednjih šolah naše regije je bilo letošnje šolsko leto v raziskovalno dejavnost »MRK« vključenih štiriindvajset dijakov. S pomočjo sedemnajstih mentorjev so raziskovali na različnih področjih. Po strokovni oceni številnih ocenjevalcev je bila večina nalog dobro in izčrpno izdelanih. Najboljše naloge so prejele posebno pohvalo in so sodelovale tudi na državnem tekmovanje mladih raziskovalcev. Največ nalog v okviru letošnjega gibanja so izdelali ravenski gimnazijci. Tri njihove naloge so bile na državnem nivoju nagrajene s srebrnimi priznanji. **To so naloge »Mladi in resničnostni šov«, avtorice Kaje Kos s Prevalj,** »Evropske institucije in vloga Slovenije v njih«, avtorice Polone Gačnik ter naloga »Franjo Malgaj in njegova dediščina«, avtorja sta Matevž Klobučar in Aljaž Verhovnik. Na Srednji šoli Ravne je bila s srebrnim priznanjem nagrajena naloga »Upravljanje centralne kurjave prek interneta«, zlato priznanje pa si je prislužila naloga «Internetno prikazovanje temperature in tlaka«, avtorja Vid Bricman in Luka Blatnik. Tudi na Šolskem centru Slovenj Gradec sta bili izdelani dve nalogi, ki sta posegli po najvišjih odlikovanjih. Srebrno priznanje so prejele dijakinje za nalogo »Mladinski turizem na Koroškem«, zlato priznanje pa za nalogo »Razvajanje pod obronki Pohorja – wellness ponudba na kmetiji Lešnik«. Gibanje »MRK« se lahko razvija le ob pripravljenosti učiteljev in drugih strokovnjakov, da prevzamejo zahtevno delo mentorjev in sodelujejo kot ocenjevalci nalog. Za spodbudo mladim raziskovalcev naloge nagradimo s knjižnimi nagradami in ekskurzijo. Program financirajo vse občine naše regije. Vsem letošnjim udeležencev v gibanju Mladi raziskovalci Koroške iskrene čestitke za opravljeno delo. Vsem , ki podpirate to dejavnost, iskrena zahvala.

Koordinatorka gibanja MRK:
Marija Krajnc, prof.

Karin in Nina sta popisovali, raziskovali ... na pokopališču Na Fari.

A.L.P. PECA, D. O. O., V LETU 2006 - Z LOKALNO VIZIJO VSTOPAMO V GLOBALNO OKOLJE

Podjetje A.L.P. PECA deluje na številnih strokovnih področjih, v osnovi pa še vedno ostaja razvojno podjetje za Mežiško dolino, ki s svojimi bogatimi izkušnjami, prepoznavnostjo, strokovnim znanjem, prilagodljivostjo, mrežo domačih in tujih partnerjev in dostopom do informacij, lahko zagotavlja uspešno podporo tako lokalnim skupnostim kot drugim razvojnim akterjem v regiji pri kvalitetni pripravi in učinkoviti izvedbi razvojnih projektov in prijav za pridobitev nacionalnih in EU finančnih sredstev.

V preteklem letu je podjetje izvajalo aktivnosti na naslednjih področjih:

Usposabljanje brezposelnih

1. Razvoj podjetništva

Vse leto je potekalo informiranje in animirane podjetij in podjetnikov ter drugih organizacij, inštitucij in posameznikov v Koroški regiji o vseh aktualnih zadevah na področju podjetništva, kot so: javni razpisi, spremembe zakonodaje, razni dogodki, usposabljanja in izobraževanja in drugo. V okviru izvajanja programa vavčerskega (subvencioniranega) svetovanja smo v svetovanje vključili 18 podjetij in 23 potencialnih podjetnikov. Izvajale so se aktivnosti informacijske točke Europe Direct, v okviru katere smo poleg informiranja in animiranja različnih ciljnih skupin prebivalcev organizirali tudi pet informativnih dni na osnovnih šolah in tri delavnice z naslovom Prihaja Evro – eno izmed njih tudi na Prevaljah. Najpomembnejša aktivnost na področju spodbujanja podjetništva v letu 2006 pa je bila vzpostavitev sistema »VEM - vse na enem mestu«˝, katerega cilj je z izvajanjem upravno – administrativnih ter svetovalnih storitev zagotoviti celovito podporo razvoju podjetništva na enem mestu. Na sedežu podjetja A.L.P. PECA na Ravnah smo vzpostavili kadrovske in infrastrukturne pogoje za izvajanje sistema VEM in v letu 2006 že opravili storitve (registracija s. p. in spremembe pri registraciji) za 11 strank.

2. Razvoj mrežne ekonomije

Izvajali smo projekt »Priprava na informatizirano delovno mesto«, v okviru katerega smo v različne oblike računalniškega usposabljanja vključili 414 brezposelnih oseb. Vzpostavili smo strežnik in uporabnikom omogočili dostop do uporabe spletnih učnih aplikacij. Izvajali smo projekt EPRI (6. okvirni program), katerega namen je ozaveščanje podjetij o možnostih sodelovanja v evropskih programih ter povečanje vključevanja MSP v 6. okvirni program, področje Tehnologije informacijske družbe. V internetno bazo, ki je namenjena iskanju partnerjev za projekte v 6. in 7. okvirnem programu, smo vpisali 36 slovenskih podjetij, certificirali smo 16 slovenskih podjetij, ki bodo vključena v Company Fact Sheet Catalogue. V njem bo predstavljenih 150 podjetij s področja informacijskih tehnologij iz 10 držav novih članic EU, ki so pripravljena sodelovati v evropskih programih. Izvajali smo projekt @regija – znanje preko meja (Pobuda skupnosti Interreg IIIA) v okviru katerega smo postavili 10 baznih postaj in tako razširili širokopasovno internetno omrežje v regiji z namenom zagotavljanja infrastrukturnih pogojev za vzpostavitev strateškega povezovanja oz. mreženja na področju mednarodnega pretoka znanja in izmenjave informacij in vzpostavitev projektnega povezovanja na vsebinski ravni.

Najbolj odmevna aktivnost na tem področju v letu 2006 pa je bila postavitev javnih e-točk s fiksnim in brezžičnim dostopom do svetovnega spleta na ruralnih območjih Koroške regije. Na Koroškem so bile izbrane tri točke:

- v Zg. Jamnici na lokaciji turistične kmetije Mikl
- na Strojni na lokaciji podružnične osnovne šole
- v Mislinjski Dobravi na lokaciji Aerodrom SG

E-točka v Zgornji Jamnici na lokaciji turistične kmetije Mikl

3. Razvoj človeških virov

Na tem področju smo sodelovali pri izboru programov javnih del kot zunanji strokovni partner Zavoda RS za zaposlovanje, izvajali smo aktivnosti na področju informiranja in svetovanja pri iskanju zaposlitve, izvedli smo dva študijska krožka, sodelovali v projektu ISIO – Informacijsko svetovalno središče za izobraževanje odraslih in pri aktivnostih Centra za vseživljenjsko učenje v Slovenj Gradcu. V okviru aktivnosti za spodbujanje podjetništva in poklicnega uveljavljanja žensk smo v sodelovanju s KGZ Celje in PC Slovenj Gradec organizirali regijsko srečanje »Podjetnost Korošic«, ki se ga je udeležilo 55 žensk. Delavnica za ciljno skupino kmečkih žensk je bila v Šentanelu. Najpomembnejša aktivnost na tem področju v letu 2006 je bila uspešna izvedba projekta »e- ZNANJA NA KMETIJE« (Donacijska shema Phare CBC,) v okviru katerega sta bili razviti dve računalniški aplikaciji kot podporno orodje za vodenje evidenc na kmeti-

jah in sicer: Izračunavanje krmnih obrokov in Vodenje evidenc na ekoloških kmetijah. Za uporabo aplikacij smo usposobili skupino 20 gospodarjev in gospodaric s koroških kmetij in 13 terenskih kmetijskih svetovalcev.

4. Razvoj lokalnih skupnosti

V letu 2006 smo opravljali tudi aktivnosti v podporo razvoju lokalnih skupnosti in Koroške regije. Sodelovali smo pri pripravi Regionalnega razvojnega programa za obdobje 2007 – 2013, pripravljali smo Razvojni program podeželja za Mežiško dolino in občino Dravograd za novo programsko obdobje 2007–2013 in vodili aktivnosti za vzpostavitev LAS – lokalne akcijske skupine za izvajanje programa LEADER, katerega finančna podpora je namenjena razvoju podeželja. Vse leto smo izvajali tudi naslednje aktivnosti:

- oblikovanje novih razvojnih in izvedbenih projektov in programov;
- pomoč pri zagotavljanju razvojnih sredstev iz nacionalnih in EU virov;
- izvajanje skupnih promocijskih aktivnosti;
- razvoj obstoječih (Dobrote izpod Pece in Park kralja Matjaža) in novih lokalnih blagovnih znamk;
- svetovanja in pomoč pri razvoju perspektivnih dejavnosti;
- iniciiranje in koordiniranje sodelovanja s sosednjimi območji, tudi čez mejo;
- stalna povezava in sodelovanje z relevantnimi institucijami na nacionalnem nivoju;
- informiranje širše javnosti o aktualnih dogodkih in instrumentih razvojnih spodbud.

Številne aktivnosti smo v letu 2006 uspešno zaključili, veliko pa smo jih šele zastavili in jih izvajamo v letu 2007. Samo od tega, kako učinkovito bomo znali združiti svoje moči pa je odvisno, kako daleč v prihodnost bomo segli.

Irena Nagernik,
A.L.P. Peca, d. o. o.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO RAVNE

Zavod za zdravstveno varstvo Ravne je javni zdravstveni zavod. Je osrednja preventivna regijska ustanova, katere poslanstvo je na podlagi znanstveno medicinskega in družboslovnega znanja opravljanje dejavnosti s področja epidemiologije, higiene, zdravstvene ekologije, zdravstvene informatike, promocije zdravja in socialne medicine ter koordiniranje omenjene dejavnosti na območju koroške regije. Zgodovina Zavoda sega v leto 1946 z delovanjem Okrajne higienske postaje najprej v Slovenj Gradcu, nato pa na Ravnah na Koroškem. Od ustanovitve pa do danes je Zavod menjal tako imena kot prostorske lokacije. Razvoj je bil v različnih časih različno hiter, vedno pa je šel v smeri potreb prebivalstva. Sprva so bile naloge usmerjene predvsem v zajezitev hudih nalezljivih bolezni, danes pa je večji poudarek na obvladovanju nalezljivih, zmanjševanju kroničnih nenalezljivih bolezni in izvajanju dejavnosti, ki vplivajo na razvoj in stanje zdravstva ter zdravja prebivalstva v naši regiji. Zavod pristopa k ljudem torej predvsem v želji ohranjanja in izboljševanja njihovega zdravja. In od vsega začetka je naša skrb tudi zdrava pitna voda na Koroškem, zato bomo danes spregovorili nekaj besed o tem, kako z enostavno metodo nadzirati nekatera tveganja v tem večnem vrelcu življenja.

VODA

Zdrava in kakovostna pitna voda v ustreznih količinah ima pomembno vlogo v človekovem življenju. Z naraščajočim onesnaževanjem okolja se kvaliteta vode manjša in vsako leto je na razpolago manj kakovostne pitne vode. Na velikih sistemih za oskrbo s pitno vodo so potrebni vedno novi ukrepi za izboljšanje kakovosti vode, pri individualni oskrbi s pitno vodo pa je glavni problem pomanjkanje vode v sušnih obdobjih in iskanje novih ustreznih virov.

Ko govorimo o kakovostni pitni vodi, mislimo predvsem vodo, katere pitje ne predstavlja tveganja za zdravje uporabnikov in je ni potrebno dodatno čistiti. Kdaj lahko rečemo, da je voda takšne kakovosti? Nekaj nam da vedeti že sam izgled vode, ki mora biti bistra, brez barve in vonja. Pomaga nam tudi opazovanje vodnih virov. Bolj kakovostna je navadno voda, ki priteče iz globine in teče enakomerno brez hitrih sprememb v pretokih v času padavin.

Poleg naštetega kakovost vode najlažje potrdimo z laboratorijskimi preskusi vzorcev vode. Z njimi iščemo najbolj tipična tveganja v vodi za zdravje uporabnikov. Ta tveganja so največkrat posledica človekove dejavnosti in v tesni povezavi z zaledjem vodnega vira.

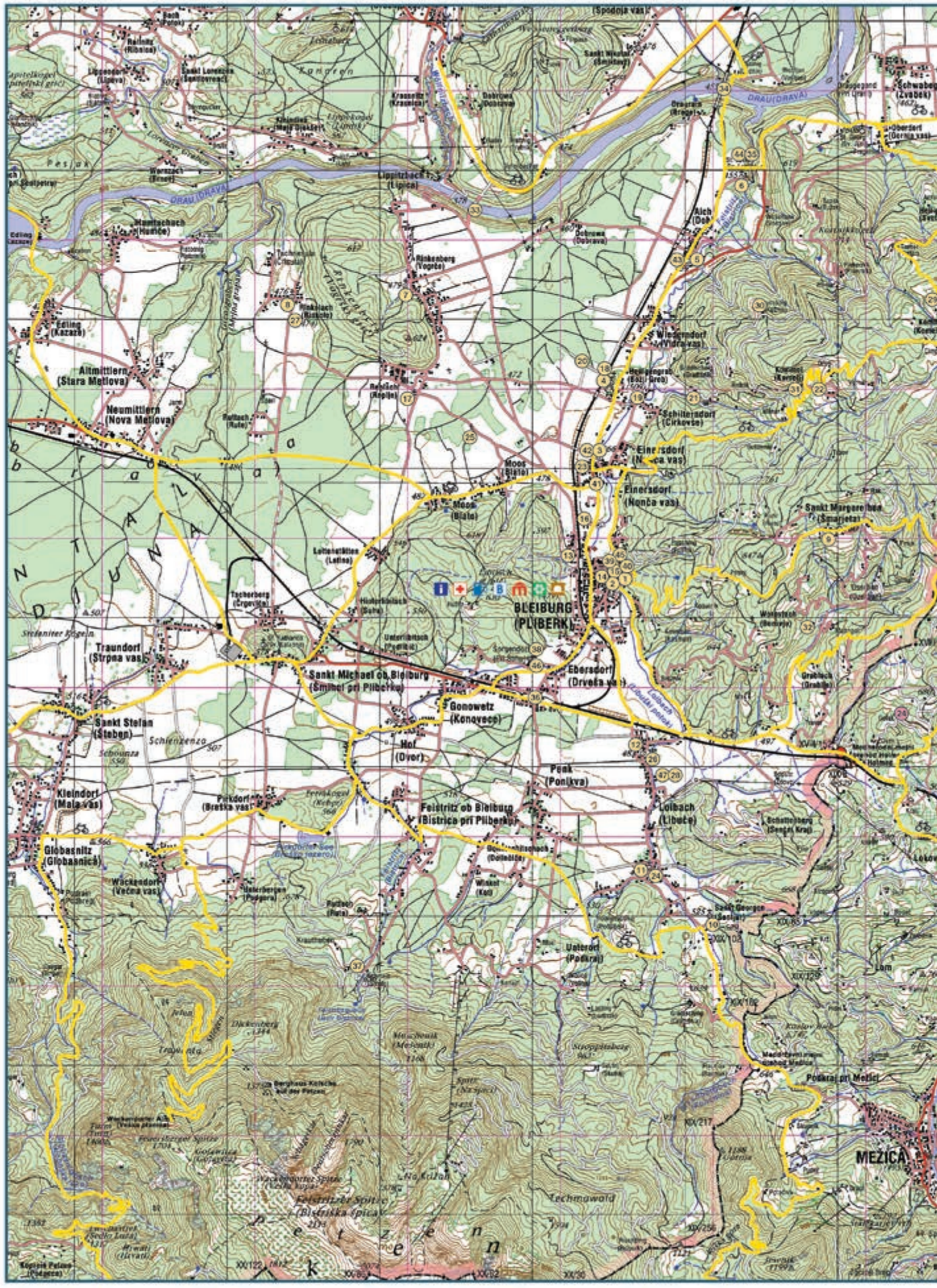
V osnovi delimo tveganja na:
- mikrobiološka: bakterije, glive plesni
- kemijska: pesticidi, težke kovine, dušikove soli, razne kemikalije
- fizikalna: drobci peska, zemlje, stekla...

Čeprav je možno v vodi najti praktično vsako snov in izmeriti tudi radioaktivnost vode, se redne preiskave omejujejo na manjše število parametrov, saj se je potrebno osredotočiti na najbolj smiselne. V vodi se najbolj pogosto pojavljajo mikrobiološka tveganja, zato se najbolj pogosto izvajajo mikrobiološke preiskave vode. Tudi te so usmerjene na mikroorganizme, ki so v blatu ljudi in toplokrvnih živali prisotni v velikem številu in na metode odkrivanja, ki so sorazmerno enostavne. Kot najprimernejša pokazatelja fekalnega onesnaženja sta se pokazala Escherichia coli (E.coli) in koliformne bakterije. Kadar želimo izvedeti le najbolj osnovne podatke kakovosti vode, si lahko pomagamo tudi z raznimi testi. Eden takšnih testov je tudi indikatorski test mikrobiološke kakovosti vode HACH, ki ga uporabljamo na ZZV Ravne. Gre za kvalitatitvni test na prisotnost koliformnih bakterij in bakterij E.coli. Po domače povedano, s testom ugotavljamo, če je voda onesnažena z bakterijami iz okolja in/ali fekalnimi bakterijami. Test je sicer manj natančen od standardiziranih laboratorijskih preiskav vode, zato pa je precej hitrejši in cenejši, ponudi pa tudi osnovno informacijo kakšno vodo pijemo. Pri uporabi vode iz lastnih virov si navadno zapletenih in dragih preiskav vode ne moremo privoščiti in v takšnih primerih so hitri testi še toliko bolj dobrodošli.

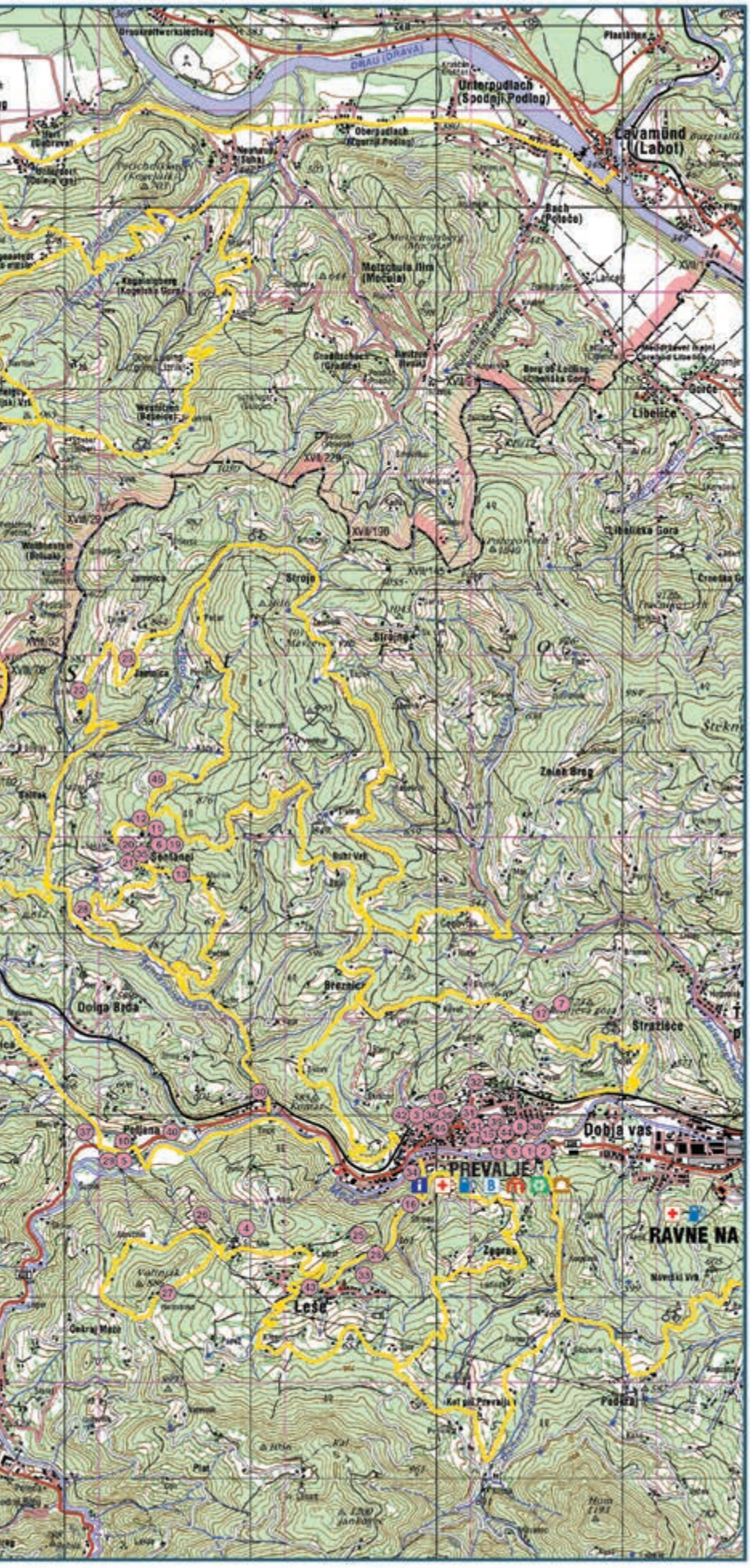
Jana Vauh

PO POTEH KOROŠKE KULTURNE DEDIŠČINE

OBČINE PREVALJE IN MESTNE OBČINE PLIBERK

VARUJEMO – REŠUJEMO – POMAGAMO

SKUPNE AKTIVNOSTI POLICIJSKE POSTAJE RAVNE NA KOROŠKEM IN OBČINE PREVALJE V LETU 2007

Policijska postaja Ravne na Koroškem je v sodelovanju z Občino Prevalje v aprilu in maju 2007 izvedla tri pomembnejše projekte in sicer: »Zmanjšaj hitrost – vozi varno«, »Varujemo – rešujemo« in »vandalizem – preprečimo ga skupaj«

Projekt za zmanjšanje hitrosti z naslovom »Zmanjšaj hitrost – vozi varno«

Policisti Policijske postaja Ravne na Koroškem (PP), Postaje prometne policije Slovenj Gradec (PPP) in Svet za preventivo Občine Prevalje (SPVCP) smo med 1. in 30. aprilom 2007 izvajali skupne aktivnosti za izboljšanje prometne varnosti na nevarnem odseku regionalne ceste med Prevaljami in Poljano pod sloganom; »Zmanjšaj hitrost – vozi varno«.

SPVCP Občine Prevalje je omogočil izdelavo in postavitev panoja za označitev nevarnega odseka. Policisti PP Ravne na Koroškem in PPP Slovenj Gradec smo v času projekta poostreno izvajali nadzore prometa na opisanem odseku. Voznikom, ki so prekoračili hitrosti, smo izrekli globe, za manjše prekoračitve pa smo izrekli opozorila, po končanem postopku pa smo jim podelili zloženko.

Zaradi skupnih aktivnosti, ki so bile usmerjene na nevaren odsek ceste, in katerih cilj je bil zmanjšanje prometnih nesreč, se je v aprilu bistveno povečal nadzor na tem delu regionalne ceste. Policisti smo v aprilu izvajali še nadzor hitrosti v skladu z Nacionalnem programu prometne varnosti (NPVCP) na področju hitrosti.

Največ meritev hitrosti smo v tem obdobju opravili ravno na območju Prevalj, kjer v tem obdobju nismo obravnavali prometnih nesreč, v katerih bi udeleženci zadobili hude telesne poškodbe ali nesreč s smrtnim izidom. Na omenjenem odseku smo v tem času obravnavali le 2 prometni nesreči z materialno škodo na udeleženih vozilih. V obeh primerih je bil vzrok prometnih nesreč vožnja na prekratki varnostni razdalji.

Iz statističnih podatkov je mogoče razbrati zmanjšanje števila prometnih nesreč, kar je po vsej verjetnosti tudi posledica večjega nadzora policije, označitve nevarnega odseka ceste in medijsko obveščanje o poteku nadzorov. Vsekakor pa so k temu v največji meri prispevali udeleženci cestnega prometa, z doslednim spoštovanjem cestno-prometnih predpisov.

Aktivnosti bomo skupaj s SPVC Prevalje in policisti PPP Slovenj Gradec ponovno pričeli izvajati med 18. junijem ter vse do zaključka turistične sezone.

Dan odprtih vrat služb za varovanje in reševanje, policije in Slovenske vojske z naslovom »Varujemo – rešujemo«

Službe za zaščito in reševanje, policija in Slovenska vojska smo 4. maja 2007 s pričetkom ob 10.00 uri na nogometnem stadionu

Reševanje ponesrečenca po vrvi

na Prevaljah pripravili predstavitev svojega dela in opreme. Prireditev je potekala v skupni organizaciji služb za zaščito in reševanje in Policijske postaje Ravne na Koroškem (PP). Razlog za skupno organizacijo dneva odprtih vrat s sloganom »Rešujemo – varujemo« je enoten nastop vseh služb, ki pri svojem delu pogosto sodelujejo in se povezujejo. Predstavitvi se je pridružila tudi Slovenska vojska. Za pestrejše dogajanje na prireditvenem prostoru so med drugimi poskrbele specializirane enote policije – Letalska enota policije, Enota policistov konjenikov, Specialna enota policije, Enota vodnikov službenih psov policije, Postaja prometne policije Slovenj Gradec. Enote za zaščito in reševanje so s praktičnimi vajami poskrbele za praktične prikazane vaje svojih enot. Gorska reševalna služba Prevalje je prikazala vajo reševanja ponesrečencev po vrvi.

Praktične vaje reševanje so prikazali še enota Gasilskega zavoda Ravne na Koroškem, kateri so prikazali vajo reševanja iz

Helikopter Slovenske policije vedno pritegne pozornost in radovednost najmlajših.

visokih stavb s pomočjo avto lestve. Člani Prostovoljnega gasilskega društva Prevalje so prikazali vajo gašenja s peno.

Ves čas prireditve je bila vsa oprema na ogled. Tako so člani PGD Prevalje mladim obiskovalcem predstavljali delo gasilca, predstavnica Zavoda za zdravstveno zavarovanje je prikazovala način oživljanja, predstavniki Regijskega centra za obveščanje RECO so prikazali enoto za radiološko – kemijsko – biološko zaščito. Svoje delo so na prireditvenem prostoru predstavile še enote za civilno zaščito. Slovenska vojska je obiskovalcem prav tako predstavila svoja vozila, opremo in poklic. Policisti PP Ravne smo istočasno organizirali dan odrtih vrat na PP Ravne na Koroškem, kjer si je v času prireditve prostore PP, dežurno sobo, prostore za pridržanje in preventivno gradivo, ki ga policisti uporabljamo pri svojem delu ogledalo skupaj okoli 100 obiskovalcev. Na dnevu odprtih vrat si tokrat pri policistih ni bilo mogoče ogledati orožja, saj jim tega nismo prikazovali, na ogled je bila zgolj oprema in prikaz praktičnih vaj. V času prireditve je bilo na prireditvenem prostoru okoli 1.000 obiskovalcev. Obiskovalci so bili s predstavitvijo posameznih služb zadovoljni, saj so vsi sodelujoči s svojim prikazom opreme, praktičnimi vajami in odgovori na vprašanja obiskovalcem/obiskovalkam približali svoje delo. Prireditve se je udeležil tudi župan Občine Prevalje dr. Matic Tasič.

Zaključek projekta »vandalizem – preprečimo ga skupaj«

Policisti Policijske postaje Ravne na Koroškem smo v okviru sosvetov Občine Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežice in Črne na Koroškem v maju predstavili aktivnosti, ki smo jih izvedli v okviru projekta za zmanjšanje vandalizma, katerega smo poimenovali »Vandalizem – ustavimo ga skupaj«. Z aktivnostmi smo pričeli decembra 2006, v januarju 2007 smo na Prevaljah pripravili okroglo mizo za gostince, v februarju na Ravnah na Koroškem okroglo mizo za prodajalce. Vodje policijskih okoliševv so v osnovnih šolah opravili pogovore (predavanja) za učence devetih razredov ter njihove starše. Sodelujoči so izpolnili ankete. Ugotovitve anket kažejo, da se anketiranci zavedajo problematike vandalizma, vendar odgovornost za nastalo škodo prelagajo na lokalno skupnost sami pa za zmanjšanje tega pojava ne bi želeli storiti ničesar. Anketiranci so mnenja, da lokalna skupnost ne reagira dovolj hitro in sanira posledice vandalizma. Skoraj 61 % občanov je v anketi navedlo, da vandalskega početja ne bi naznanili policiji v primeru, da bi bili priča vandalizmu in sami ne bi bili oškodovani.

Rezultati anket kažejo, da 16.3 % anketirancev ugotavlja, da je njihov otrok v 9. razredu osnovne šole že prišel domov pod vplivom alkohola.

Odgovornost za to pa v večini primerov prelagajo na gostince in prodajalce, ki njihovim otrokom prodajajo alkohol. Ankete so pokazale, da so občani na območju PP Ravne zadovoljni z delom policije in ji zaupajo. Ker pa vandalskega početja ne želijo naznaniti policiji, ostajamo pri reševanju vandalizma nemočni. To priznavajo tudi anketiranci, ki so mnenja, da policija sama ne more zaustaviti vandalizma.

Ugotovitve so bile predstavljene lokalnim skupnostim, osnovnim in srednjim šolam, Zavodu za zdravstveno varstvo Ravne na zaključnem posvetu 24. maja 2007. Uporabljen je bil vzorec 63 anketiranih oseb.

Na posvetu smo oblikovali sklepe za skupno delo policije in lokalne skupnosti, ki bodo v bodoče usmerjene k čim hitrejši zaznavi vandalizma, hitrejšemu saniranju poškodb, ki so nastale kot posledica vandalizma, pri tem pa bomo prijaviteljem ob prijavi zagotovili anonimnost.

Ladislav Krivec,
komandir policijske postaje

Predstavniki lokalnih skupnosti na zaključnem posvetu

REŠUJEMO - VARUJEMO

V petek 4. maja 2007 je na štadionu na Prevaljah potekala prireditev, na kateri so si lahko številni obiskovalci ogledali opremo in delo služb za zaščito in reševanje, policije in vojske. Pod geslom Rešujemo - varujemo so se predstavili člani Prostovoljnega gasilskega društva Prevalje, Gasilskega zavoda Ravne na Koroškem, Civilne zaščite Občine Prevalje, policije (Specialna enota policije, Letalska enota policije, Enota policistov konjenikov, Enota vodnikov službenih psov policije, Postaja prometne policije Slovenj Gradec, Policijska postaja Ravne na Koroškem), Gorske reševalne postaje Prevalje, Regijskega centra za obveščanje Slovenj Gradec, regijskih enot Civilne zaščite, Reševalne službe Koroške in enot Slovenske vojske. Prireditev, ki je bila tudi medijsko zelo odmevna, je obiskalo okoli 1.000 obiskovalcev. Pobudnik akcije je bil Andrej Stermec, član PGD Prevalje, vse druge reševalne službe pa so se pridružile izvedbi prireditve, ki jo je omogočila Občina Prevalje.

Jelka Klemenc,
komunalni in cestni inšpektor Občine Prevalje

VARUJEMO – REŠUJEMO – POMAGAMO

135-LETNA ČASTITLJIVOST PROSTOVOLJNEGA GASILSKEGA DRUŠTVA PREVALJE

Prevaljsko gasilsko društvo je bilo ustanovljeno leta 1898 pod imenom »Vaška gasilska straža«. Sam kraj je bil že takrat zelo poznan po fužinah, železarni in rudniku na Lešah, ter s tem tvoril zelo močan industrijski center. Zaradi širjenja industrije, premogovnika, ustanavljanja manjših obrtnih delavnic, so bile povečane požarne nevarnosti, bilo je nujno organizirati požarno brambo, ki bi skrbela za požarno varnost podjetij in kraja. Tako je bila že leta 1858 ustanovljena Požarna bramba na Prevaljah, o kateri se ve zelo malo.

Leto 1985 pa je za gasilstvo na Prevaljah pomembno zaradi najdbe dokumenta v deželnem arhivu za Koroško v Celovcu, iz katerega je razvidno, da je bila gasilska četa Prevali uradno registrirana 10. novembra 1873. Vztrajno iskanje korenin našega društva in zanimanje za zgodovino gasilstva nas je pripeljalo do pomembnih podatkov, da je obramba pred požari delovala že v času stare cinkarne na Prevaljah leta 1823, za odkritje teh podatkov je najbolj zaslužen naš častni predsednik Maks Paradiž.

Skozi čas se je društvo opremljalo po svojih finančnih zmožnostih. V sodelovanju z občino in občani Prevalj je naša oprema novejša in po predpisih, katere določa Gasilska zveza Slovenije. Velika hvala ger podjetju Lek, d. d. Prevalje, katero nam je prisluhnilo, in za potrebe kvalitetnejšega izvajanja nalog obrambe pred požari kupilo novo vozilo s cisterno, opremljeno s sodobno tehniko. Zavedamo se, da kljub novi opremi, le ta sama ne pomaga, zato smo v letošnjem letu s pospešeno aktivnostjo pričeli z delom v naši mladinski sekciji, kjer delujeta za sedaj ekipi pionirk in pionirjev, ki že dosegajo odlične rezultate na tekmovanjih. Mentorjem Anji Sekavčnik, Gregorju

VARUJEMO – REŠUJEMO – POMAGAMO

V soboto, 9. 6. 2007 se je v dopoldanskih urah odvijalo regijsko tekmovanje gasilcev pionirjev in pionirk. Mladi gasilci, so v kategoriji pionirjev zasedli 8. mesto, medtem ko so bile prevaljske pionirke najboljše, dosegle so 1.mesto ter se s tem rezultatom uvrstile na državno prvenstvo, ki bo v letu 2008.

Šušlu, Borisu Gošnaku se za njihov vložen trud iskreno zahvaljujemo. Prav tako je za prihodnje šolsko leto v načrtu ponovno oživiti društvo Mladi gasilec v Osnovni šoli Franja Goloba na Prevaljah in upamo na ugoden odziv učiteljev in seveda učencev. Na koncu bi se zahvalili vsem občankam in občanom, kateri kakorkoli pripomorejo k razvoju našega društva in kraja, našim zvestim članicam in članom in ne nazadnje Občini Prevalje za vso pomoč, katere smo deležni. Naj za vse velja naš pozdrav NA POMOČ!

Aleš Skrivarnik,
za PGD Prevalje

CENTER ZA SOCIALNO DELO SOCIALNO VARSTVENE STORITVE

Center za socialno delo (CSD) Ravne na Koroškem je kot javni socialno varstveni zavod, ustanovljen za izvajanje dejavnosti socialnega varstva na območju Upravne enote Ravne na Koroškem, za uporabnike iz občine Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica in Črna na Koroškem.

Ob različnih težavah ljudi povezanih z medsebojnimi odnosi v družini in širšem okolju, pri iskanju stanovanja, zaposlitve se lahko uporabniki vključijo v socialno varstvene storitve … Financiranje vseh teh nalog in storitev zagotavlja država in so za uporabnike brezplačne. Obstoječo široko ponudbo storitev pa dopolnjujejo še programi, ki jih financirajo lokalne skupnosti in uporabniki sami. Za občino Prevalje v letu 2007 izvajamo naslednje programe:

- pomoč družini na domu kot socialna oskrba na domu
- javno delo Psihosocialna pomoč družinam in
- počitniški program za otroke Mežiške doline 11. šola – šala.

PSIHOSOCIALNA POMOČ DRUŽINAM

Kadar težav sami ne zmoremo rešiti, je dobro, da gremo po – moč, ki je sami v danem trenutku nimamo (da z dodano močjo, pomočjo od zunaj, zmoremo več). To je tudi temeljni namen našega programa Psihosocialna pomoč družinam, v katerega lahko vstopajo družine, ki niso zadovoljne z obstoječimi razmerami v družini … Največkrat gre za težave povezane z odraščanjem otrok. Posamezne dejavnosti v programu z otroki in starši pod vodstvom strokovne delavke izvajajo javni delavci v vseh krajih Mežiške doline (ena javna delavka za občino Prevalje).

Program poteka v oblikah

- individualnega dela z otroki in mladostniki (podpora pri učenju, aktivno preživljanje prostega časa, razgovori),
- skupinskega , projektnega dela z družino (pogovori z vsemi člani družine, delavnice za družino),
- prostočasnih aktivnosti (vključevanje v počitniški program).

V letu 2006 je bilo v program vključenih 37. družin oz. 52. otrok iz cele Mežiške doline (14 otrok iz občine Prevalje). Za dopolnitev obsega storitev in pomoči za stare in invalidne osebe, ki zaradi starostnih sprememb, težav z zdravjem , sami več ne zmorejo ustrezno poskrbeti zase, želijo pa ostati v domačem okolju na CSD izvajamo tudi POMOČ NA DOMU KOT SOCIALNA OSKRBA NA DOMU.

V vseh štirih občinah je bilo v to obliko pomoči v preteklem letu vključenih skupaj 54. uporabnikov oz. 12 uporabnikov iz občine Prevalje.

Izvajanje storitve je prilagojeno potrebam posameznega upravičenca in obsega:

- gospodinjsko pomoč, kamor sodijo: prinašanje pripravljenega obroka hrane, nabava živil, priprava obroka hrane, pomivanje posode, osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov z odnašanjem smeti, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora;
- pomoč pri vzdrževanju osebne higiene, kamor sodijo: pomoč pri oblačenju ali slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov;
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodijo: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo.

Neposredno socialno oskrbo v celi Mežiški dolini v letu 2007 izvaja deset socialnih oskrbovalk. Delo izvajalk koordinira in vodi strokovna delavka Centra .

Uporabniki, ki pomoč potrebujejo, z našo službo sklenejo dogovor o obliki, kraju in času pomoči. Zagotavljamo jim lahko največ 4 ure pomoči na dan. Cena efektivne ure pomoči oskrbe na domu, ki jo uporabniki plačajo sami, pa znaša 3,09 eurov.

Sonja Tiršek, *univ.dipl.psih,*
direktorica CSD Ravne na Koroškem

VARUJEMO – REŠUJEMO – POMAGAMO

LEK POKROVITELJ GORSKE REŠEVALNE SLUŽBE – POSTAJE PREVALJE

Prevalje, 16. marec – Direktor Lekovega proizvodnega obrata na Prevaljah Zlatko Ajd je Francu Telcerju, načelniku Gorske reševalne službe (GRS) – Postaje Prevalje v imenu farmacevtske družbe Lek, člana skupine Sandoz, izročil pripomoček za pridobivanje znanja o oživljanju, imenovan Lutka RA ... Oblikovana je tako, da omogoča realnim razmeram približano vajo tehnik ohranjanja življenja, saj meri tudi uspešnost in pravilnost izvajanih postopkov oživljanja. S podaritvijo naprave za oživljanje GRS – Postaji Prevalje je Lek vnovič izkazal podporo koroškim gorskim reševalcem ter njihovemu človekoljubnemu in predanemu delu. Pred nekaj leti jim je Lek že podaril reševalne motorne sani, ki jih gorski reševalci s pridom uporabljajo pri svojih dejavnostih.

Ob prisotnosti predstavnikov GRS – Postaje Prevalje in predstavnikov Leka je Zlatko Ajd, direktor Lekovega proizvodnega obrata na Prevaljah, zbrane nagovoril: *»V Leku se zavedamo izjemnega pomena dela, ki ga opravljajo gorski reševalci. Zato nam je v veliko čast, da lahko prispevamo k boljši opremljenosti naših gorskih reševalcev na Prevaljah in s tem olajšamo njihovo delo. GRS – Postaja Prevalje in Lek imamo nekaj skupnega: oboji smo lani praznovali 60 let obstoja in oboji smo v teh desetletjih na različnih področjih veliko prispevali slovenski družbi, pri tem pa uspeli tudi sodelovati …«*

VIR: http://www.lek
pokrovitelj gorska reševalne prevalje

Stanko Lodrant

TRIGLAV – GORA IN SIMBOL

V okviru društva onkoloških bolnikov Slovenije delujejo tudi skupine za samopomoč žensk obolelih za rakom dojke. Takih skupin je v Sloveniji 18 in polnijo celoten teritorij države. V koroški regiji skupina deluje že 15 let in pri nas se je porodila ideja o vseslovenskem pohodu na Triglav.

Letošnji pohod je jubilejni – deseti po vrsti.

Poleg domačih zdravnikov je pri zavarovanju pohoda pomembna vloga prevaljskih planinskih vodnikov, predvsem pa postaje GRS Prevalje. V koroški regiji je v skupini 80 žensk po prebolelem raku dojke.

V posebno veselje mi je, da za naše društvo Triglav ni le gora, ampak simbol zmage nad boleznijo, novega upanja in veselja do življenja. Tradicionalni pohod na Triglav je program, ki prinaša v skupine za samopomoč z rakom dojke novo motivacijo za krepitev zdravja in veselja do življenja. Za udeleženke je preizkus vztrajnosti, vzdržljivosti in poguma …
(Primarij, Marija Vegelj Pirc, dr. med., predsednica društva)

Na Triglav pa ne gremo samo zaradi zdravja, čeprav je vzpon na našega očaka tudi prvovrsten fizični dosežek. Tja k Aljaževem stolpu in Marijini kapelici nesemo veliko želja, hvaležnosti in tudi skrbi. Morda tudi za tiste, ki ne morejo z nami in se nam priporočajo ali preprosto mislimo nanje …
Ta vsak dan je drugačen, ko gremo IZ VRTINCA ŽIVLJENJA KVIŠKU … Da bi bilo takšnih Triglavov še več, tako osebnih kot skupnih …

(Jurij Gorjanc, dr. med., nagovor ob vseslovenskem srečanju žensk po operaciji dojke Cankarjev dom, Ljubljana 2007)

Janez Gorjanc,
dr. med.

KOROŠKI RADIO PRAZNUJE 45-LETNICO DELOVANJA

Posodobljen studio

Nova pridobitev digitalna mešalna miza

25 LET FOLKLORNE SKUPINE LUKA KRAMOLC ŠENTANEL

Folklorna skupina Luka Kramolc Šentanel praznuje srebrni jubilej. Pobudnik za ustanovitev skupine je bil Janez Sušnik. Pričeli smo z belokrajnskimi nošami in seveda plesom, danes pa je naša oprava koroška delovna noša in koroški plesi. Leta 1982 smo poiskali strokovno pomoč pri etnologinji dr. Mariji Makarovič, ki je poskrbela za koroške delovne noše. Dober poznavalec slovenskih narodnih plesov Mirko Ramovš nam je pomagal na oder postaviti steljerajo, koroški narodni ples. Menjavali so se plesalci, predsedniki skupine, plesni učitelji, med njimi pa je ostajal kot stalnica

plesni učitelj Jani Mikeln. Med prvimi je za glasbeno spremljavo pri folklorni skupini poskrbel Drago Mavrič, danes je z nami Slavko Vrabič s harmoniko, Ferdo Piko igra na klarinet in Jaka Pisar bas, kot podmladek pa se usposablja Alen Rožej. Delujemo že petindvajset let, vmes je bila tudi nekajletna prekinitev, od leta 1997 pa delujemo z novo energijo in vsako leto je za nami kar lepo število nastopov. V vseh letih delovanja je skupina razvijala svojo kvaliteto in v svojo rast vključevala strokovnjake, a steber folklorne skupine ostajamo plesalci, ki ohranjamo slovensko dediščino preteklosti – predvsem koroške ljudske plese.

Marjeta Smolak,
predsednica Folklorne skupine Luka Kramolc

MOHORJANOVIH DESET LET

Kulturno društvo »MOHORJAN« je bilo ustanovljeno 24. 9. 1997 leta. Letos praznuje društvo desetletnico delovanja. V njem delujejo naslednje skupine oz. področja delovanja:

Otroški pevski zbor župnije prevalje – 35 članov – zborovodkinja Helena Buhvald

Zbor v vseh letih obstoja društva redno deluje, redno sodeluje pri verskih obredih v župniji, nastopa na srečanjih otroških zborov s podelitvijo pevskih značk, na proslavah ob materinskem dnevu in na rednih mohorjanovih božično-novoletnih koncertih. Zbor je edini tovrstni zbor v naši dekaniji. Ima velik pomen za pevsko oz. glasbeno vzgojo otrok

Študentski mešani pevski zbor »Mohorjan«-25 članov- zborovodkinja Helena Buhvald

Zbor deluje letos deveto leto. Šest let je zbor uspešno vodil zborovodja Marjan Berložnik. Zbor sodeluje na srečanjih Od Pliberka do Traberka in skoraj na vseh pomembnejših prireditvah. Zbor ima za pevsko kulturo v občini in regiji velik pomen. Je edini tovrstni zbor z mladimi pevci, kar daje obet za podmladek pevcev v drugih zborih.

Mešani pevski zbor župnije Prevalje – 45 članov – zborovodja Jožko Kert

Zbor ima dolgoletno tradicijo, sodeluje pri verskih obredih, prireja koncerte v domačem kraju in gostuje po domovini in izven. Bogat repertoar – to so bistvene značilnosti tega zbora. Zbor sodi med boljše cerkvene zbore v dekaniji.

Instrumentalna sekcija – 15 članov- vodja –koordinator Renata Mirkac

Skupino sestavljajo naši dijaki glasbenih šol in študentje na glasbenih akademijah doma in izven. Z organizacijo nastopov in koncertov nudijo študentom glasbe možnost nastopanja pred domačo publiko.

Izobraževalni programi – vodja dr. Janez Gorjanc

Mohorjan posveča svoje delo tudi raznim izobraževalnim programom- prireja predavanja in organizira študijska potovanja: obiskali smo Podjuno, Rož, Ziljo, Rezijo, Benečijo, porabske Slovence … Poleg omenjenih poti smo obiskali tudi Rim, Prago in v lanskem Mozartovem letu Salzburg. Obiski teh kulturnih centrov so bili za vse udeležence izjemna doživetja.

Koncertna dejavnost – vodja Renata Mirkac in Jožko Kert

Letos teče že sedemnajsta koncertna sezona. V tem zapisu ni moč podati popolne ocene koncertne dejavnosti. Srečevanja med glasbeniki, z glasbo in poslušalci so lepa glasbena doživetja. Slišali smo tudi krstne izvedbe nekaterih del domačih skladateljev Lebiča in Strmčnika. S to bogato bero glasbenih dogodkov – preko sto sedemdeset koncertov je bilo v tem času - so se Prevalje zapisale med ugledne kulturne kraje. Žal pa hkrati tudi ugotavljamo, da se te lepe glasbene ponudbe vse premalo poslužujejo zlasti mladi in številni pevci domačih zborov.

Založniška dejavnost – vodja Jožko Kert

Od ustanovitve društva pa do danes je Mohorjan vsako leto izdal kakšno knjigo, koledar, voščilnice, zloženke, tudi zgoščenke, razglednice ... Z literarnimi, znanstvenimi in drugimi poljudnimi deli domačih avtorjev smo posredovali bralcem pisano besedo naših ustvarjalcev: dr. Franca, Toneta in dr. Janka Sušnika, Ožbeja in Stanka Lodranta, dr. Metoda Milača, Lojzeta Lebiča, Luke Kramolca, Franja Goloba, dr. Alojza Kuharja in drugih. Triindvajset naslovov raznih tiskov se je nabralo v desetih letih.

Sušnikovi dnevi so Mohorjanova oblika kulturne dejavnosti. Vsakoletna predstavitev kulturnih in drugih dosežkov domačih ustvarjalcev, prepletenih z raznimi drugimi kulturnimi dogodki so lepa obogatitev sicer bogatega kulturnega utripa v naši občini.

Ostala Mohorjanova dejavnost

Likovna dejavnost, društvo je bilo pobudnik za ureditev Spominskega parka uglednih kulturnikov naše občine - ob stoti obletnici rojstva dr. Franca Sušnika (1898 –1998) je društvo poskrbelo za postavitev njegovega

ŠMePZ »MOHORJAN«, zborovodkinja Helena Buhvald, in Godalni kvartet FEGUŠ na koncertu Slomškovih skladb, Sušnikovi dnevi, Prevalje, november 2006.

Zbor Župnije Prevalje KD »MOHORJAN«, zborovodja Jožko Kert, orgle Renata Mirkac, na Veliko noč 2006.

Otroški pevski zbor Župnije Prevalje, KD »MOHORJAN«, zborovodkinja Helena Buhvald, Prva podelitev Slomškovih pevskih značk, Prevalje, 17. junij 2006.

Učitelj in učenec – Razstavljavca prof. Stanko Lodrant in akademik, prof. dr. Igor Grabec

Igor Grabec – Skulpture, maj 2007

Stanko Lodrant – Rezbarije in jaslice, maj 2007

kipa. Mohorjanova je tudi pobuda za ustanovitev slovenske pevske značke – pri nas Kramolčeve in Slomškove. Zadnja pobuda je ustanovitev pevske šole. Letošnjo pomlad je ekipa RTV SLO - Uredništvo verskih oddaj – posnelo TV oddajo o Mohorjanu – ob njegovi deseti obletnici delovanja.

Prvo desetletje društva kaže na bogato razvejano dejavnost, na načrtno delo in dobro vpetost v domač kulturni utrip. Društvo je s svojim delom tesno povezano z zamejsko Koroško.

Ta le bežen prikaz Mohorjanovega desetletnega dela nam kaže, da je podpora domače občine, JSKD, Ministrstva za kulturo in domačega gospodarstva, kjer društvo dobiva finančno podporo za svoje delo, dobra naložba. Ob desetletnici želimo Mohorjanom tako uspešno delo tudi v bodoče.

Vlado Pori,
dr. vet. med.

ANDREJ GROŠELJ, ŠESTDESETLETNIK

Andrej Grošelj je akademski kipar in likovni pedagog v Osnovni šoli Franja Goloba Prevalje letos praznuje šestdesetletnico. *»S svojimi deli je posegel v koroško krajino in jo značilno zaznamoval. Je kipar, pozoren na kulturno izročilo pokrajine, iz katere izhaja, saj ob kamnu, glini in železu uporablja predvsem les, ki je na Koroškem prisoten v večstoletni rezbarski tradiciji.«* (Jernej Kožar). Njegove javne plastike krasijo Koroško, predvsem ožje domače okolje. Njegove skulpture najdemo tudi drugod po Sloveniji in v tujini. V slikarstvu se izraža predvsem z akvareli. Imel je dvajset samostojnih razstav, sodeloval je na več kot dvajsetih skupinskih razstavah, ustvaril čez deset javnih del in sodeloval na šestih simpozijih. Sodeluje v kiparskih kolonijah v Millstattu v Avstriji, v Štandrežu v Italiji in drugje doma in v tujini. Svoja umetniška dela poklanja tudi v dobrodelne namene.

Greta Jukič

ENO LETO KOROŠKE REGIONALNE TELEVIZIJE

Prvič se je ta televizija s svojim programom gledalcem predstavila 11. avgusta preko lokalnih kabelskih sistemov v koroških občinah. Program je takrat trajal in traja še danes dve uri, njegove ponovitve pa je možno videti tudi ob nedeljah. Vsem kabelskim sistemom na Koroškem se zahvaljujejo za uspešno sodelovanje in si želimo takšnega sodelovanja še naprej. Že tri tedne po "štartu" pa so gledalci lahko skoraj celi Sloveniji preko programa televizije RTS iz Maribora videli koroški regionalni program. Ob tej priložnosti se televiziji RTS in njenemu odgovornemu uredniku Janezu Ujčiču in tehničnemu vodji Lenku Vidmarju tudi zahvaljujemo za zaupanje in vsestransko pomoč. V letu dni odkar obstaja, se je očitno že uvrstila v koroški medijski prostor, saj je bil odziv gledalcev še veliko boljši, kot smo na tihem upali, da bo. Vabil na prireditve je ogromno, vedno več pa je tudi projektov, ki zajemajo snemanje celotne prireditve, saj se mnogi organizatorji zavedajo, da je odmevnost prireditve, ki jo vidijo gledalci preko televizijskih ekranov, veliko večja, kot bi sicer bila. V letu dni so se v njenem studiu in oddajah zvrstili številni gostje, saj so v medijski adremi mnogih pomembnih inštitucij, tudi ministrstev. Prav pred kratkim so gostili ministra za zdravje - Andreja Bručana. Po finančni plati KOR TV še ne blesti, kdor malce pozna delovanje medija, mu je jasno, da je eno leto v življenju medija izjemno malo. Po prvi oddaji, v kateri je bilo predstavljenih vseh 12 občin, so poklicali mnogi Korošci in se zahvalili za tovrstno predstavitev, saj, kot so dejali, iz nje v kratkem času o naši pokrajini izvedeli izjemno veliko – česar do tedaj še sploh niso vedeli. Spoznali pa so lahko vse sodelavke in sodelavce, ki pripravljajo koroški regionalni program. Koroška regionalna TV je 10. junija s prireditvijo, ki jo je brezplačno podarila svojim gledalkam in gledalcem, praznovala svoj prvi rojstni dan. Namen, ki je bil zastavljen pred letom dni, je dosežen – preko tega programa je dogajanje na Koroškem predstavljeno širši Sloveniji, Korošice in Korošci pa imajo tudi možnost, da svoje interese, delo in sposobnosti pokažejo še drugim.

Darja Vrhovnik,
odgovorna urednica

ZGOGOVINSKI USPEHI KEGLJAČIC IN KEGLJAČEV KOROTANA

Sezona 2006/07 bo zagotovo zapisana z zlatimi črkami v almanah kegljaškega kluba Korotan. S ponosom lahko govorimo o izjemnem uspehu ženske ekipe, ki se je znova uvrstila v najvišjo državno ligo. Z osvojitvijo drugega mesta v 1. B ligi, za prvouvrščeno drugo ekipo celjskega Miroteksa, so si prevaljske kegljačice zagotovile napredovanje. Zato vse čestitke Ivanki Sabljar, Majdi Verbole, Mojci Drofelnik, Mihaeli Topolovec, Maši Kreuh, Petri Puhner, Mariji Jež – Predikaka in Mojci Vidali, za izjemen dosežek.

Prav tako lahko z vzdignjenimi glavami marsikateremu kegljaškemu navdušencu spregovorimo o uspehu moške ekipe. Drugo mesto v 1. B ligi predstavlja doslej največji uspeh moške ekipe. Ni manjkalo veliko, da bi se skupaj z žensko ekipo, veselili uvrstitve med najboljše. Dvoboj z Brestom iz Cerknice, je bil namreč odločen šele v zadnjem krogu. Cerkničani so zasluženo postali prvaki in na Prevaljah ne smemo biti razočarani. Brest ima vendarle bolj kakovostno ekipo posameznikov. Ponosni smo lahko na drugo mesto, saj smo bili skupaj s Cerkničani vso tekmovalno obdobje razred zase v 1. B ligi. Ostale ekipe se nam po točkah niso niti približale. V sezoni 2006/07 so za ekipo nastopali: Bojan in Toni Golob, Zvone Franc, Vinko Sonjak, Franc Žagar, Igor Roner, Jože Balažič in Ivo Mlakar.

Ne samo ekipni uvrstitvi, tudi dosežki naših tekmovalcev in tekmovalk na regijskih prvenstvih in prvenstvih širom Slovenije, so nam lahko v ponos. V članskem tekmovanju Območne skupnosti Koroške, je 1. mesto osvojila Mojca Drofelnik, medtem ko sta Majda Verbole in Ivo Mlakar zasedla med posamezniki 2. mesti. Med dvojicami sta zmagali Verboletova in Sabljarjeva pred Mojco Drofelnik in Mihaelo Topolovec. Pri moških sta 5. mesto osvojila Tone Golob in Vinko Sonjak, šesta sta bila Bojan Golob in Franc Žagar in deseta Ivo Mlakar in Igor Roner. Poleg tega je Zvone Franc s svojo sotekmovalko Majdo Verbole osvojil 3. mesto na mix državnem prvenstvu, kar je tudi eden večjih uspehov. Verboletova in Sabljarjeva sta osvojili 12. mesto v parih na prvenstvu Slovenije, med posameznicami pa je Verboletova osvojila 17. mesto. Omeniti še velja zmago Majde Verbole na tradicionalnem turnirju v Slovenj Gradcu in dve tretji mesti Mihaele Topolovec, na močnih turnirjih v Tržiču in Škofji Loki. Med odmevne uspehe v minuli sezoni lahko uvrstimo še zmago moške ekipe na Miklavževem turnirju v Portorožu.

V klubu smo po zaslugi nekaterih prizadevnih delavcev, zlasti pa kegljačev samih, že pred leti uspešno zastavili naše delo. Plodovi našega vztrajnega dela so vidni. Res je, da je naša moška in tudi ženska vrsta, po stažu in tudi po starosti, v precej »zrelih letih«. Pretežno so to dolgoletni igralci in igralke, ki tvorijo jedro prve ekipe. Toda v zadnjih letih smo vzgojili nekaj mladih, ki veliko obetajo.

Prav je, da omenimo nekaj njihovih najboljših uvrstitev na državnih prvenstvih: kadeti Kreuh, Laznik, Sekalo in Žagar, so bili ekipno četrti in le malo jim je zmanjkalo do bronaste medalje. Mladinci v istem sestavu so osvojili 7. mesto, kar tudi predstavlja lep uspeh. V posamični konkurenci je med kadeti izvrstno 5. mesto dosegel Andrej Žagar, ostali trije so bili uvrščeni od 18. do 28. mesta. Ne gre pozabiti na nastop dvojic na državnem prvenstvu, kjer sta Andraž Kreuh in Andrej Žagar osvojila deveto, Primož Laznik in Tomaž Sekalo pa 10. mesto. Velja poudariti, da se strokovno z mladimi ukvarja predvsem Vinko Sonjak, ki je v pretekli sezoni skrbel tudi za moško člansko vrsto.

Da pa se ne bi samo hvalili, velja kritično dodati dejstvo, da sta po nekaterih podatkih naši ekipi v slovenskem prvenstvu, eni izmed najstarejših. Zato bomo morali predvsem bolj zavzeto iskati mlade, ki bi se želeli ukvarjati s tem športom. Ne se zadovoljiti s tem, da imamo štiri perspektivne mladince in dve mladinki. In še nekaj, prav bi bilo, da bi k treningom pristopili bolj načrtno in strokovno, kar pomeni, da bi ekipi prevzela vaditelja, ki bi pripomogla, da bi se kegljaški šport na Prevaljah zadržal na sedanjih pozicijah.

Za konec bi vse ljubitelje kegljanja, predvsem pa člane upravnega odbora kluba, pozval, da se čim bolj angažirajo pri letošnji načrtovani dodatni obnovi kegljišča. Nedvomno si vsi želimo, da bi imeli na Prevaljah moderen športni objekt, ki nam bi bil v ponos in bi služil tudi novim generacijam kegljačev in kegljačic kluba ter vsem, ki si želijo sprostitve z rekreacijo na kegljišču.

Ivo Mlakar

ŠPORT ME SPREMLJA ŽE VSE ŽIVLJENJE.

Že kot mala deklica sem bila članica smučarskega kluba, atletskega kluba, TVD Partizan, a so bila to le začetna srečevanja z gibalnimi vsebinami. Najbolj so me privlačili ekipni športi, predvsem športi z žogo. Po gimnaziji me je moja športna pot vodila v Ljubljano, kjer počasi zaključujem Fakulteto za šport. Tu se mi je izpolnila ena mojih največjih želja; pričela sem aktivno igrati nogomet v Ženskem nogometnem klubu Jarše.

Z nogometom se ukvarjam že od leta 1999. Kot je znano, se ženski nogomet v Sloveniji šele prebija na površje. In ker klubi delujejo le zaradi dobrega dela posameznikov, marsikaj tudi spodleti. Po enoletni odsotnosti z nogometnih igrišč sem zopet nastopila v prvi ženski nogometni ligi leta 2005 in sicer pri ŽND Slovan Ljubljana ...

Po mojih nihanjih uspešnosti in odsotnosti iz nogometnih igrišč sem letos spet dobila možnost igrati za slovensko izbrano vrsto.

Po povabilu med sodniške vrste sem se odločila, da raje ostanem med aktivnimi delavci v nogometu, ker se mi zdi, da lahko s kvalitetnim delom z mlajšimi dekleti dvignemo raven slovenskega ženskega nogometa.

Ana Kovač,
igralka nogometa

BENJAMIN KUMPREJ, NAGRAJENEC DRUŠTVA LIKOVNIH UMETNIKOV MARIBOR 2006

Rekviem

Benjamin Kumprej: Requiem za MH

Benjamin Kumprej posameznih poglavij svoje likovne zgodbe ne vizualizira le na enem samem slikovnem polju, temveč motiv razprede, miselno poglobi in večplastno, torej kompleksno predstavi na več slikovnih odrih. Tako snuje večdelne slike in med tovrstne likovnoformalne pristope spada tudi njegov triptih z naslovom Requiem za MH. Zanj je avtor v letu 2006 dobil nagrado DLUM-a. Abstraktno zasnovana, tridelno sestavljena kompozicija je Kumprejev spomin na prijatelja in stanovskega kolega Mira Hajnca.

Triptih je sestavljen iz osrednjega horizontalno razpotegnjenega polja, ki je ponovno razparcelirano na tri dele. V vsem tem nizanju barvnih nanosov je vzpostavljena premišljena notranja struktura. Poraja se specifična atmosferičnost, čutiti je večno ponavljajoče se stvarjenje bitja in njegovo minljivost. Prisotna pa je tudi misel o večnem trajanju spomina, ki ga avtor izrazi ekspresivno, z izpostavitvijo osebnega podoživetja in spoznanja… In njihov ritem navdihuje celo optimizem in veselje. Zato se zgodba ne sme končati v svoji temni, manj prijetni podobi ...

Iz ocene:
Anamarija Stibilj Šajn,
umetnostna zgodovinarka

KULTURNI PRAZNIK NA PREVALJAH V ZNAMENJU MLADIH

Na prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku, Naš kraj v kulturni podobi mladih v Družbenem domu na Prevaljah, je bil pred polno dvorano slavnostni govornik prof. Drago Benko, ravnatelj Gimnazije Ravne. »Mentorji mladim, kje smo, ste, so?« je povzel v svojem prazničnem govoru. Mladi pod okriljem KD Prevalje smo pokazali, da znamo navdušiti in pripraviti simpatično in svežo prireditev na svoj mladostni način. Scenarij sem prispevala Nina Meh, študentka kulturologije, v mentorsko pomoč pa nam je bila Greta Jukič.

Sodelovali so tudi recitatorji Jan Kuzma, Larisa Krevh, Klemen Gorenšek, Damjana Senica, pevski zbor Gimnazije Ravne pod vodstvom Suzane Makič, ŠPZ Mohorjan pod vodstvom Helene Buhvald, ansambel Cukerhut, ki se po novem imenuje U-speech, glasbeni del sta prispevali Mateja Apohal, ki nam je večer popestrila za klavirjem in Mateja Potočnik – ob njenih visokih pevskih tonih pa nam je zastal dih. Prvič se je predstavila tudi mlada pevka Nika Šumah. Prireditev so popestrile prav posebne, sveže zanimive točke. S slavnostnim plesom- četvorko smo gledalce popeljali v del vznemirljive zgodovine in na nek način spodbujali spoštovanje do drugih. Plesalci, katerih govorica telesa, se je izrazila skozi ritem glasbe so bili: Jan Kuzma, Klemen Gorenšek, Nina Meh, Damjana Senica, Dejan Čerpnjak, Vesna Gerkšič, Larisa Krevh in Bodgan Stopar.

Kaja Kos, mlada nadarjena slikarka, je v avli pripravila barvito razstavo slik, Klemen Gorenšek pa se je prvič predstavil z razstavo fotografij, odprtje razstave pa so pospremile besede likovnega pedagoga in mentorja obeh razstavljavcev akad. slik. Benjamina Kumpreja.

V duhu prevaljske kulture smo 3. februarja 2007 užitke glasbenega, literarnega, plesnega in umetnostnega sodelovanja z veseljem delili z vami. In na naše nepopisane tabule rase smo dodali še en stavek!

Nina Meh,
KD Prevalje

POLIFEMOVO OKO I N KOZMOS

Ocena ob slikarski razstavi Kaje Kos

Kdor kakorkoli spremlja ustvarjanje Kaje Kos sigurno opazi določene odmike, ali drugače, zazna razvojno pot. Evolucijo njenega slikanja in razmišljanja je možno analizirati z vidika spoznavnosti in vidika tehnične realizacije. V spoznavnem smislu avtorica vse bolj prehaja v namišljene scenarije, ki pa še vedno poskušajo s sporočilnostjo. V tehnični izvedbi pa zaznamo nekatere nove postopke in tudi eksperiment. Tako iz izrazito figurativne motivike prehaja v kozmos. Oko je leitmotiv Kajinih slik. S tega vidika torej ne govorimo več o dveh diptihih, ampak o ciklusu štirih slik – poliptihu. Kaja Kos z najnovejšimi deli preseneča tako v razmišljanjih, izvedbi, s sporočilnostjo in tudi zrelostjo izvedbe.

Iz spremne besede:
Benjamin Kumprej,
akademski slikar

Polifemovo oko in kozmos

KLEMEN GORENŠEK – ISKALEC NEVIDENIH LEPOT

Ocena ob razstavi fotografij Klemna Gorenška

Včasih ga vidim, ko hiti preko polj. Včasih ga opazim slonečega ob starem zidu ali zagledanega v daljavo. Včasih je kot kip sredi zelenih travnikov, med drevesi, pod loki viadukta. Klemen Gorenšek je večni iskalec, je jezdec planjav. Vabijo ga drobne, neopazne stvari. Privabi ga skromen cvet, s srežem obdano listje, z apnom pobeljena drevesna debla, osamljeno in krivo drevo. Očara ga še tako neznatna bit. Drobnim stvarem in bitjem vdihne dušo, jih osmisli in postavi v novo polje – polje večnosti. Ozadja njegovih del so praviloma zabrisana, detajli v prvem planu izostreni. Slikovni prostor je grajen na kontrastu jasnega in nejasnega, kompozicija pa praviloma centralna. Tako nastanejo novi sanjski svetovi, presenetljive vsebine in pomeni …

Iz spremne besede:
Benjamin Kumprej,
akademski slikar

VOLINJAK, KRAJ SREČEVANJ OB KULTURNEM PRAZNIKU

Kako praznovati slovenski kulturni praznik, kako privabiti ljudi, da bi se jih praznik dotaknil, s kakšno vsebino pritegniti? To so vprašanja, ki vedno znova burijo domišljijo tistih, ki organizirajo različne prireditve. Tudi v Kulturnem društvu Leše že dolga leta iščemo izvirne oblike, kako proslaviti različne pomembne obletnice ali državne praznike. Leta 2001 se nam je porodila ideja, da bi 8. februar povezali s pohodom na Volinjak, 886 m visok hrib nad Lešami. Malo sicer zaskrbljeni, ali se bodo krajani in morda tudi obiskovalci od drugod odločili za zimski pohod, smo 8. 2. 2001 vabili na svečanost praznika kulture, na Volinjak.

V veliko zadovoljstvo se nas je na vrhu zbralo 70, s krajšim kulturnim programom KD Leše, smo prazniku dali še dodatno vsebino, sledilo je veselo druženje na kmetiji Papež. Obiskovalci so nas vzpodbujali, naj to obliko obdržimo. In res, smo letos že sedmič zapovrstjo praznovali na Volinjaku, in vsako leto nas je več, sedaj se številka giblje okrog 160. Pohodniki prihajajo iz cele Mežiške doline, seveda pa smo posebej veseli, da je vedno tudi veliko domačinov, Lešanarjev. Da vsebino malo nadgradimo, smo letos že drugo leto zapored, namesto pripravljenega recitala KD Leše, pripravili parado Prešernovih pesmi, ki jih recitirajo ali deklamirajo pohodniki, predstavijo pa se tudi različni ljudski pesniki s svojimi pesmimi. Tudi veselo druženje pohodnikov pri Papežu smo obdržali. Tako nas kulturni praznik povezuje s pesmijo, besedo in veselim druženjem. Naj bo ta prispevek tudi povabilo vsem, ki ne boste vedeli, kako preživeti slovenski kulturni praznik, vabljeni na Volinjak, s seboj prinesite tudi Prešernove Poezije.

Pohod je tradicionalen, gotovo se bomo še leta dobivali 8. 2. ob 12. uri na vrhu Volinjaka.

Hedvika Gorensek

Na Volinjaku

PREVALJSKE LIPE

Barica Smole in Jože Zupan

LITERARNI POGOVOR Z BARICO SMOLE, DOLENJSKO PREVALJČANKO

FOTO: BARICA, ZUPAN

Barica Smole, trebanjska Prevaljčanka, je osrednje prozno ime v občini Trebnje, hkrati pa razpoznavno pisateljsko ime v dolenjskem in slovenskem prostoru. Zanjo bi lahko rekli, da je natančna opazovalka življenja, zato zna iz drobnega dogodka ustvariti osrednjo zgodbo. Je mojstrica kratke zgodbe; njej je materinščina posvečeno sredstvo za izražanje najglobljih misli. Je članica literarno umetniškega društva Dragotin Kette Novo mesto in članica uredniškega sveta literarne zbirke Goga pri istoimenski založbi v Novem mestu.

Literarni pogovor s pisateljico je mojstrsko vodil Jože Zupan, ki ima nemalo zaslug, da se je gibanje za bralno značko ohranilo. Za prijetno koroško pesem je poskrbel Koroški oktet. Literarni pogovor je organiziralo KD Prevalje, vodila ga je Lucija Arnold.

Lucija Arnold

KNJIŽNA NOVOST: MITJA ŠIPEK - PESEM IN JEKLO

»Doslej si dajal ti, sedaj ti dajemo mi …!« je Zdravko Fajmut slavljencu Mitji Šipku poklonil knjigo ob njegovi minuli 80-letnici. Zbornik literarnih besedil Mitje Šipka z naslovom Pesem in jeklo sta zasnovali Greta Jukič in Marija Suhodolčan Dolenc na pobudo Zdravka Fajmuta. V uvodu so objavljeni zapisi sopotnikov Mitje Šipka. Hči Špela piše o očetu, prof. Silva Sešel ga opredeljuje kot literata, Franc Fale kot vrhunskega strokovnjaka na področju kontrole materialov, Tone Ivartnik kot zborovodjo-glasbenika, župan Občine Prevalje dr. Matic Tasič in župan Občine Ravne mag. Tomaž Rožen objavljata zapis o častnemu občanu Mitji Šipku, Ivan Vušnik ga počasti v imenu borcev, Simon Hribernik in Katja Pristovnik sta nanizala spomine na soseda, ob katerem sta odraščala, Mirko Osojnik je zastavil tehtno besedo ob takem koroškem originalu, Anja Benko pa se je podala v analizo njegovega koroškega narečja, s katerim se izrisuje domača koroška pokrajina, kjer se skozi melodijo pesmi sliši koroško narečje ... Obsežna bibliografija je delo Marije Suhodolčan Dolenc. Predstavitev je pred polno dvorano Družbenega doma suvereno vodil Aleksander Čolnik.

Mitja Šipek in Sandi Čolnik

Greta Jukič

UČITELJ IN UČENEC V ISKANJU LEPOTE

Razstava del Stanka Lodranta in Igorja Grabca

Osemdeseto obletnico rojstva profesorja Stanka Lodranta (roj. 21. maja 1927) smo delno slavili že ob predstavitvi njegove knjige Meža še k'r teče (14. decembra 2006, v času lanskih Sušnikovih dnevov), ki je vzbudila presenetljivo zanimanje med bralci. Ob letošnji obletnici pa smo mohorjani priredili razstavo njegovih rezbarij. Profesorju Lodrantu se je s svojimi likovnimi deli pridružil njegov maturant ravenske gimnazije- učenec – danes akademik prof. dr. Igor Grabec, sicer Slovenjgradčan, profesor fizike na Strojni fakulteti v Ljubljani. Razstavo smo poimenovali z naslovom Učitelj in učenec v iskanju lepote. Kaj je nagovarjalo profesorja kemije in fizike, da je pričel z rezbarjenjem ? Sam pravi: » In, kot je pač v življenju, ko ne gre vse po lastnih načrtih, ko nas obvladujejo neke višje sile, katerim zoperstavljati se je jalovo, je postal pri meni obdelovalni material , namesto mladine, les. Vem, da se to smešno, morda grdo sliši. Les oblikovati mi ne morejo prepovedati, sem menil. Tako so nastali moji Knežji kamni, Vojvodski prestoli, Kamniti ribiči, Mutci osojski, Lesičjaki, melanholična podjunska nostalgija. Ti naj, po ovinku, po svoje govorijo, sem špekuliral.« In učenčevo delo: Grabec je pričel z oblikovanjem že v mladosti, pretežno oblikuje v lesu, uporablja različne tehnike obdelovanja, največ ima manjših lesenih skulptur, njegov stil je sproščen in prilagojen različnim razpoloženjskim. Izstopajo stilizirane človeške figure. Vse življenje sta avtorja ostala povezana, oba naravoslovca, usmerjena v raziskovanje bistva naravnih zakonitosti, oba tudi hkrati iskalca lepote. Lep primerek sodelovanja znanosti in umetnosti, če je v človeku prisotno duhovno ravnovesje in zgrajen sistem vrednot.

Prof. Stanko Lodrant in akademik, prof. dr. Igor Grabec

Na odprtju razstave nam je spregovorila umetnostna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn, ki je podala strokovno oceno avtorjevih del. Bilo ji je vredno prisluhniti.

Jožko Kert,
KD Mohorjan

PREVALJSKE LIPE

Lipa zelenela je / tam v dišečem gaju, / s cvetjem me posipala, / d'jal sem, da sem v raju.

Je kdo ne pozna, pesmi Simona Jenka, ki jo je uglasbil Davorin Jenko, in ki je 12. decembra leta 1941 v Unionski dvorani na zadnjem koncertu zadonela z ust pevcev APZ Toneta Tomšiča in napovedala vstajo slovenskega naroda. A lipa je bila simbol Slovencev že tisočletja pred tem, še pred krščanstvom. Pod njo se je pravica že v davnih predkrščanskih časih delila v imenu nadnaravnega, starobožjega. Pod lipo so se stoletja dolgo shajali tako vaški, kot gorski zbori. Bila je središče vaškega družabnega življenja. Pri razsojanju in odločanju o skupnih zadevah so pod lipo županu stali ob strani člani dvanajstije, ali vaški starešine, kot je določala prastara slovenska navada imenovana tudi »consuetudo sclavorum«, po slovensko – slovenska navada. Zbori in pravde pod lipo so bili sestavni del starega državnega prava Karantanije, ki ga tudi sami zgodovinski viri imenujejo »istituto sclavenica« oziroma slovensko pravo. Imeli so izrazit značaj slovenskega ljudskega prava. Še v srednjem veku ni bilo po slovenskih krajih nobene cerkve, nobenega gradu, vasi, trga in mesta brez lipe, kar povsem odgovarja dejstvu, da je lipa Slovencem sveto drevo. Vseskozi je bila deležna visokega spoštovanja, vseh narodnih slojev, ne le pri kmetu, temveč tudi pri plemstvu in meščanstvu. Lipa je prisotna v številnih slovenskih ljudskih ali narodnih pesmih ter legendah. V legendi o kralju Matjažu je polno simbolike, osrednji figuri pa sta seveda kralj Matjaž in slovensko sveto drevo – lipa.

Kralj Matjaž pooseblja slovenski narod, lipa pa korenine, h katerim se mora naš narod vrniti, če želi ne le preživeti, temveč živeti svobodno, srečno in zadovoljno. Hkrati predstavlja lipa središče vsega Matjaževega boja za odrešitev slovenskega naroda, kakor tudi drevo njegove zmage in dokončnega miru (Šavli, 1994).

Oba simbola Slovencev sta doma na Koroškem. Najmogočnejša lipa v občini Prevalje, zavarovana kot dendrološki spomenik, raste na Poljani, ob bifeju, ob potoku. Trodebelna lipa je ogromna, saj je njen obseg 650 cm, višina pa 35 m. Je najdebelejša lipa ne samo v občini Prevalje, ampak tudi na Koroškem. Po višini pa spada med najvišje lipe v Sloveniji. Najevska ¨lipa¨ namreč ni lipa ampak lipovec. V Sloveniji sta samonikli (avtohtoni) le dve vrsti rodu lip (Tilia) - to sta lipovec (Tilia cordata Mill.) in lipa (Tilia platyphyllos Scop.). Lipovec je do 30 metrov visoko listopadno drevo. Na prostem oblikuje kratko deblo in široko krošnjo pogosto z več vrhovi, v sestoju pa je deblo ravno, pokončno s kratko krošnjo. Ima močan koreninski sistem srčaste oblike z močnimi koreninami, ki lahko sežejo zelo daleč. Lipa je do 40m visoko in 5 m debelo listopadno drevo. Deblo je ponavadi ravno in pravilno, krošnja pa je na prostem širša, v gozdu pa ožja. Skorja je gladka, v starosti pa globoko razpokana. Ima močno razvit koreninski sistem, še posebej močne pa so stranske korenine. Njene potrebe po svetlobi so nekoliko večje kot pri lipovcu, vendar pa uspeva tudi delno zasenčena. Je nekoliko občutljivejša na mraz, pri zelo nizkih temperaturah ji lahko razpoka deblo, slabo pa prenaša še sušo in onesnažen zrak. Lipa cveti junija in julija približno dva tedna pred lipovcem. Plodovi lipovca so oreški, ki jih zlahka stremo s prsti, plodovi lipe pa okrogli oreški, ki jih s prsti ne moremo streti.

Lipa na Poljani pa ni edini dendrološki spomenik. V naši občini imamo še 21 izjemnih dreves.

Večina izmed njih je še zelo vitalnih, njihovi obsegi pa presegajo 2m.

Katere so preostale lipe?

Najbližja lipa stoji nekaj 10 m daleč na Poljani ob cesti (obseg 400 cm), Počevova lipa (obseg 530 cm) na Lešah, lipi v dolini Barbarskega potoka (obseg 220 in 320 cm), Kresnikova lipa (obseg 410 cm) na Lešah, Jugova lipa (obseg 530 cm) v Kotu, Macigojevi lipi (obseg 550 in 560 cm), Temelnova lipa (obseg 460 cm) in Miklavževi lipi (obseg 380 in 390 cm) na Zagradu, Korošova lipa (obseg 468 cm) v Jamnici, Gornikove lipe nad Šentanelom (obseg 320, 300, 290 in 380 cm), Marinova lipa (obseg 480 cm) in Novakova lipa (obseg 400 cm) v Šentanelu, Košakova lipa (obseg 440 cm) nad Poljano ter Harmonkovi lipi nad Lešami (obseg 420 in 460 cm).

Lipa na Poljani je bila očiščena in urejena po principih sodobne drevesne kirurgije s strani Zavoda za varstvo naravne dediščine Maribor leta 2000.

Ljudje, ki spoštujejo njeno zgodovin in ki vedno, da nam narava ni bila podarjena, ampak zaupana v varstvo za prihodnje rodove, jo bodo v letošnjem letu še dodatno zavarovali. Okrog lipe bodo postavili koroški plot in zasejali travo. Njena mogočnost pa bo opisana na označevalni in informativni tabli.

Zanesenjaki, ki z iskanjem ostankov preteklosti raziskujejo zgodovino in ohranjajo njene dokaze, so prepričani, da je pod to lipo zakopan zaklad iz turških časov. Kdo ve, mogoče bo kdaj v prihodnosti ponovno oživela preteklost, ko so okrog nje koroški pobi in dečve na lepo nedeljo priredili rej pod lipo. In tako bo lipa sama postala največji zaklad, saj bo spet, kot v pripovedkah o Kralju Matjažu, pomagala poiskati bit naroda.

Mag. Katja Stopar, prof. biologije

VIRI:
Bedjanič M., Jež M., Plajnšek M. 2001. Naravovarstvene smernice za območje občine Prevalje. Maribor, Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor
Brus R. 2004. Drevesne vrste na Slovenskem. Ljubljana, Mladinska knjiga: str. 346-349
Kocjančič R. 2006. Lipi. Seminarska naloga. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.
Slogozd.5gbfree.com/seminarske/ lipa-rok_kocjancic.doc - 59 KB
Šavli J. 1994. Slovenska znamenja. Gorica, Humar d.o.o.,
Ustni viri: gospod Jožef Kolzar, Poljana

Izdajatelj: Občina Prevalje, tel.: 02 82 46 100, faks: 02 82 46 124, e-pošta: obcina@prevalje.si, http://www.prevalje.si, naslov uredništva: Trg 2a, 2391 Prevalje, odgovorni urednik: Danilo Vute, uredniški odbor: Stanko Kumprej, Borut Bončina, lektorirala: Greta Jukič, gradivo pripravili: Občina Prevalje, Fotografije so prispevali: arhiv Občine Prevalje, arhiv vrtca in osnovne šole, arhiv kulturnih društev, Klemen Gorenšek, naslovnico oblikoval: Borut Bončina, oblikovanje in grafična priprava: Unigraf - Igor Senekovič, s.p., tisk: ZIP center - Ravne, številka 11, leto: junij 2007, naklada: 2300 izvodov